МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

ШОАТТА
29
МАЙ
1965 шу
№ 64 (4077).
Мах 2 кеп.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІайн обкома, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхехьарча Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ
1923 ШЕРА ДЕНЗ

Шоай ханна эшаш йола минеральнии органически удобренеш техача лаьтта дикача агротехнически хана бІаьстан хьалхара ялаташ дІадийна яьлар Сунженски района Ленина цІерах йола колхоз. Цу колхозе дика толамаш даьха белгалъяьннай Гансуев Іаьлий механизированни звено.

Эггара хьалха гидуаргаш дІадийна яьлар из. Цхьатарра хоза хьатІаяьннача хІамаша баьццара ерзаяьй селхан Іаьржа илла оахамий аре. ЧІоагІа йоакхо ю звено членаша ялатий. ХІанзчул тІехьагІа а культураштa доаггІа гІулакх ца дича шоаш тІаийца лакхара декхараш кхоачашдулургдоацилга дика кхетаду цар.

ХІанз гидуаргашта культиваци еш я Гансуева звено.

Сурта тІа: ден-бус цаІ ах норма а луш культиваци еш ва Магомадов Мовсар.

●

Шийгара лакхара хьокхамаш гойташ хьайоагІа «Назрановский» совхоза хьажкІаш лелаеча Мальсагов Османа звено.

Лаьтта дика хьаьн а дaь лоацуача хана 200 гектара тІа ялатаи 220 гектара тІа силосаи лаьрхІа хьажкІаш дІайийра, 70 гектара тІа шекара свеклаи, 70 гектара тІа гидуаргаши дІайийна яьлар цун звено.

Ялаташ хьалтІадалале 200 гектара тІа цкъа макха а баьккха, хьалтІадаьнначул тІехьагІа цІаьккха макха баьккха яьннай звено коллектив. ХІанз шекара свеклана культиваци еш ба уж.

Хьинаре къахьегарца дика толамаш даха карагІдувл Хаштыров Хьаж-Мурада, Белоев Бахьаудина, Мартазанов Микаила.

Сурта тІа: «Назрановский» совхоза звеньевой Мальсагов Осман.

Н. Кобиашвиле сурташ.

Республика кхашка

Тхьамка дІадувш латт

Укх шера 15 гектар совгІа долча кхай тІа тхьамка дІаде лаьрхІар Ножай-Юрта района Орджоникидзе цІерахча колхоза тхьамка леладераша. Укхаза тхьамка кхедеш дола диъ шу даьннад, хІаьта цу юкъа артела тхьамка леладераша кІезига опыт а Іоаяьяц.

Тхьамка леладеча звенона кулгалделга колхоза правлене тІадиллад тхьамка леладара дика опыт йолаш йолча КПСС члена Межидова Хаврайна. Звеной коллективо ший деррига низаш тІадахийтад тхьамкий хаьлгаш чІоагІеи унахцІенеи хилийтар дуxьа, рассада кхеяра.

Укх деношка хаьлгаш кхашка дІадогІа йолаеннай колхоз. Лаьтта дика тоадаьд, бІаьсти маьялинге а органически удобренеш тайсар укхаза хІара гектара тІа 15 тонн а йолаш. Звенос дош деннад хІара гектара тІа 12 центнер тхьамкий лист кхее аьнна. Тхьамка дІадогІача къаьста а дика къахьег колхозхоша Саидова Асʼлас, Чадаева Муслимата, Сетиханова Саадата. Шоай балха нормаш хІара денна 150—160 процент кхоачашъю цар.

Ди тІехь дикагІа къа а хьегаш, укх гарггарча деношка дерригача кхай тІа тхьамка дІадегІа даккха аьнна дош деннад тхьамка леладераша.

З. МАГОМГАЗИЕВ.

СИЙЛАХЬ ВА КЪАХЬЕГА САГ

Вай мехка коммунизм хьалъяра йолча Программа тІа белгалдаьккхад, «саг сага — доттагІа, новкъост, воша ва» аьнна. Из коммунизм хьалъечун моральни кодекса сийлен принципаех цаІ я. Ма йоккха юкъ йоалл цуннеи саг сага моастагІа лоархІаш йолча капиталистически вахара принципаи юкъе. Дуккъал социализмои коммунизмои мара торо хилийтац саг, моллагІча къамах из вале а, массе оагІорахьара дегІаволагІаргвола хьалаш вІаштІехьдаха.

Советски халкъо ший къахьегамца мехка массе миІинге хьалду сийрдача кхоанен беркате гІирсаш. Дерригa дуне цецдоах советски наха карагІдувлача гІулакхаша. Иштта вай мехка коммунизм хьалъеш латтача турпалерча къовсаме хьахул керда саг, дегІаух наха юкъера коммунистически отношенеш.

Коммунистически къахьегама болам хьал а лаьца, семилетка план йизза кхоачашъяра социалистически яхье а баьнна хьинаре къахьегаш ба тайп- тайпарча къамех бола Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой а. Цар шоай къахьегамца, вахарца хьагойт кердача сага оамалаш. Коммунизм хьалъечун моральни кодекса принципаш дуккхачар вахара закон а хинна дІаэттай.

Коммунистически къахьегама цІи лелаеш я Наьсарен районерча «Назрановский» совхоза Аьлти-Юртарча отделене шурий-товарни ферма. Цунна керте латт коммунист Костоев Хаматхан. ХІара шера ферма коллективо тІехкхоачашъю шура яккхара паччахьалкхен план а тІаийду социалистически декхараш а. Цига болх беш я гІоръяьнна доярка Барахоева Лемка. Массехк шу да цо ерригача республике хьалхара моттиг лелаю. Денгара денга ший толамаш совдоахаш къахьегаш я Барахоева Лемка хІанз а. Бакъда, цо тоъам бац декхараш кхоачашде духхьал шийна карагІдаларах. Цо боккхача безамца кхыча дояркашта дІалу ший балха опыт. ХІанз дукха ба цига цІи хезача доярка опытах пайда а эцаш, доккхий толамаш доахаш бола дояркаш. ЧІоагІа барт тайна, безаме коллектив я ферме болх беш яр.

Хьанна вовзац Социалистически къахьегама Турпал «Шелковский» яхача совхоза воккхагІа вола жа Іу Эсмухамбетов Наурды? Даьхен рузкъа совдаккхара шекхо ца веш къахьегар — из я цун керттера оамал. Нов. Эсмухамбетова опыт Іомае ух республикера дукха жа Іуй. ДикагІча опыта школа я из волча. Йоккха говзал йолча жа Іуно шерра дІайовзийт ший балха методаш, чІоагІа къахьег къонача жа Іуй говзал лакхъяра.

Дуккхача шерашка денз лакхара хьувкъамаш чуийдеш хьайоагІа Урус-Мартана районерча «Красноармейский» совхоза СССР Лакхехьарча Совета депутат О. Кагерманов керте латта тракторно-полеводчески бригада. Массаза тІехьаюсаш яр цу совхоза цхьаькха бригада. ГІорваьннача бригадира коммуниста О. Кагерманова уйла йир шоай лоалахой болх тоабара. Шийй бригада болхлошца дага а ваьнна, цо лаьрхІар тІехьаюса бригада шийчох хьатоха. Бакъдар аьлча, халонаш ла йийзар хьалхарча хана. ХІанз ерригa бригада коммунистически къахьегама цІи лелаеш я.

«Сунжанефта» НПУ карабулакски бурув деттача конторе болх беш я нов. Бородацке кулгалду бригада. Цига болх беш ба тайп-тайпарча къамех бола нах: эрсий, нохчий, гІалгІай, хІирий, иштта кхы. Цхьа барт бола дезал санна, безаме бахаш а къахьегаш а ба уж. Цар доахача толамий лард я — ленински къамий доттагІал.

Цу тайпара масалаш кхы дуккха а доаладе йиш я. Республика промышленни предприятешка къахьегаш ба эзараш бола коммунистически къахьегама ударникаш, из сийлен цІи лелаеш я дуккха коллективаш, шерра дегІайоагІаш латт коммунистически отношенеш.

Цхьабакъда, вайна юкъе тахан долаш да кхоачамбоацараш а. Ховш ма дий, керда саг хьалкхевар — из чІоагІа чоалхане а бехктокхаме а гІулакх долга. Цу балха новкъарле еш да къаьнача замах юхедиса ийрча гІулакхаш. ХІанз вайна юкъе нийслуш ба тІехьадиса гІулакхаш доахкаш бола нах. Царех ба мурдий тоабашта юкъе лелараш, дукха истий кхувлараш, наьха хьакъ даа гІерташ, балхах къехкаш лелараш, иштта кхыбараш.

Масала, СурхотІа вахаш ва Албогачиев Мусий ИбрахІим. Пхи сесаг я цун, цхьаннахьа болх беш вац ше.

Болх беш вац Баче-Юрта вахаш вола Хатуев Махьмад а. ХІама хов сона яхаш нах Іехабеш лел из. Ши саг йоалаяь ва из, чІоагІа дына пропаганда лелаю цо.

Цу тайпара къаьнача заман ийрча гІулакхаш хьаллувцараш кхычахьа а болаш ба. Уж хІанз а вайна юкъе хилара бахьан да наха юкъера кхетама болх ледара латтар. Партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша тІагІертта къовсам лоаттабац царца. Ла мегаргдац цу тайпара хьал. ДІаяхача замах юхедисача воча гІулакхашца, моллагІча тайпара гучадувлаш уж дале а, лира къовсам лоаттабе беза. Цу балха юкъе дакъа лоацаш хила еза ерригa общественность, культпросветучрежденеш, идеологически фронта хІара болхло.

Партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла я Іилман мировоззренеца, коммунистически моралаца нах хьалкхебара болх кхетамца вІаштІехьбаккха. Из болх бе беза вІалла ца социйташ, хІара денна. ДукхагІа терко е еза общественни къахьегам дукха безаш нах хьалкхебара. Денгара денга чІоагІде деза ленински къамий доттагІал, шерра йоаржае еза дына духьалара пропаганда, къовсам лоаттабе беза буржуазни идеологена духьала. Къаьстта теркам тІабахийта беза Коммунистически партеи болхлой классеи революционни традицешца къона тІехье хьалкхеяра.

ШерагІа йоаржае еза коммунистически къахьегама цІи яккхара йола яхь, къаьстта юрташка а йоаржаеш.

Дерригача дуненна дІаяйзай кердача заман сага, советски сага сийлен оамалаш. ХІанз хьалхашка латта декхар да уж дуккагІа ебаяр, коммунизм хьалъечун моральни кодекса принципаш хІара сага вахара закон хилийтара тІехьа къовсам лоаттабар.

ХЬАЖКІАШКА ДИКА ХЬОЖ

200 гектара тІа ялатийна хьажкІаш хьалкхее лерхІ укх шера Шелковской района Ленина цІерахча колхоза Ситалов Ивана кулгалдеча механизированни звенос. Соахка хІара гектара тІара 43 центнер фуалъяьха хьажкІаш чуера цо. Бакъда, из хьувкъам лоха хеташ ба звено членаш. ХІара гектара тІара, кІезигагІа яле а, 50 центнер фуалъяьха хьажкІаш чуя аьнна декхар оттадаьд цар шоашта хьалхашка.

— Лаьтта хьаьндара нийса лоархІам болаш да,—йоах звеньевода Ситалов Ивана, — кхай тІа хий диллар, — хІана аьлча тха района лаьтташ тІоадал кІезига йолаш да.

ХІанзе а дика хургхилар ховш я звено хьажкІаш. Массанахьара а гуш я баьццара квадраташ. ХьажкІашта макха а баьккха, хІанз культиваци еш ба звено членаш. Из болх дика дІахьу Ситалов Иванеи Неводей Петреи. Дийнахьара нормаш тІехкхоачашъю царех хІаране.

Нагахьа санна культивацеш ярах кхоачам ца хуле, оасараш цІенденна дІа ца доале, царна духьала баккха кхы а низ ба механизаторий. Гексахлоран яха молхаш тохаргья оасар дІадаккхара. Цул совгІа минеральни удобренеш а тохаш подкормка е а йиш йолаш я звено хьажкІашта. Ткъо тони гаргга я звенога аммиачни селитри борнодотолитови удобренеши.

Ам. ПЛИЕВ,
тха собкорр.

НАЬКЪАШ КИЙЧА ХУРГДА

Гудермесера Беслан яхача станце кхаччалца бода никъ Грозненски машиннаькъий дистанце боахама чубоагІаш ба. Лакха сухал йолаш бІаьш поездаш лел цу наькъ тІа, уж лелача кхерамзле лораяр керттера декхар да машиннаькъахой. ХІанзараяр чІоагІа бехктокхаме ха я, ахканара мухьаш дІа-юха кхахьара кийчбе беза наькъий боахам.

Лакха къахьегама толамаш доах машиннаькъахоша укх деношка. Наькъашта ремонт яра задани тІехкхоачашъяьй, хІаьта никъ айбара план 108,4 процент кхоачашъяьй цар. Къахьегама овсарле планах лаьрхІачул 5 процент лакхъеннай.

Эггара лакхагІа хьокхамаш даьхад наькъий мастер нов. Иванов керте латтача пхелагІча околодка коллективо. Ерригa производственни заданеш тІехкхоачашъяьй цо. Иштта дика къахьегаш я мастера нов. Кривопуста кулгалдеча бархІлагІча околодка коллектив. Цар кхоачашбаьча балха 3,2 бал а луш, лакха оценка еннай.

Грозненски машиннаькъий дистанце хьинар кхо ца деш къахьегаш дукха болхлой ба. Царна юкъе ба нн. Халидов, Едриев, Юсупов, Шанхулаев, Саркисянц, кхы дуккха бараш.

Г. ФЕДОРОВ.

ЙИЗЗА КИЙЧО Е СЕЗОНА

Вай республикерча моллагІча тика чу я Гудермесски пишекомбината коллективо арахийца продукци. Къаьстта дика лоархІаш я кондитерски цеха коллектива продукци. Йоккха я ассортимент. Дика къахьег кондитерски цеха болхлоша. Укх шера квартальни план 117,5 процент кхоачашйир цо. Укх бетта а графикал хьалха бувлаш боагІа уж.

Къаьстта дика къахьегаш я нов. Виситаева кулгалду бригада. ТІехдика хилийта арахеца продукци яхача девизах болх беш я из.

Ахка чІоагІа лоархІаме ха я комбината болхлошта. Кердача сезона кийчлуш ба уж. Дукха ца говш къаьстта дукха болх хургба консервни цехе. Цига кийчъергья компот, консервированни нарсаш, помидораш, хьаергья варенье. ВорхІ бІаь эзар банка продукци арахеца лерхІ цеха болхлоша.

ХІанзлехьа массайолча цехашкара площадкаш кийчъяьй, 2 эзар центнер ахфабрикаташ чуоттаергйолча помещенешта чухнахьа ремонт яьй. ДукхагІйола цехаш болх дІаболабе мара ца безаш кийча я. Укх шера комбинате хьаелларгья шийй филиалаш. Уж хургья Курчалой, Майртуп яхача юрташка. Курчалой яхача юрта хьалъеш я 1600 центнер ахфабрикаташ чуйолхаш йола помещени.

Иштта лоархІаме ха я хІанз хьатІаотташ латтар корта бохабеш доаца малараш арахецача цеха коллективана а. Кхо шу совгІа ха я цехо болх ца бу. Укх шера болх бе дІайолаялийта еза из цех. Цига арахецаргья 20 эзар декалитр корта бохабеш доаца малараш.

Цех сихагІа болх бе дІайолаялийтара, шоай района кхоачамболлаш цо корта бохабеш доаца малараш арахецаргдола гІулакх вІаштІехьдаккхара оарцагІбовла беза кулгалхой.

М. АЛАНОВ.

ХАННАХЬА ОАСАР ДЕРГДА

540 гектара тІа гидуаргаш, 150 гектара тІа шекара свекла, 500 гектара тІа ялатийнеи силосаи лаьрхІа хьажкІаш, дуккха кхыйола юртбоахама культураш дІае лаьрхІад «Назрановский» совхоза Пхьилекъонгий-Юртарча отделене.

Уж культураш тІайола дерригa кхаш механизированни йиъ бригадана дІадийкъад.

ДикагІа йолча агротехнически ханашка ерригa юртбоахама культураш дІайийна а баьнна, хІанз массанахьа а цхьатарра оасар дІадаккха болабеннаб механизатораш.

Гидуаргаши шекара свеклаи тІайолча дерригача кхашка уж хьалтІаялалехьеи хьалтІаяьнначул тІехьагІеи макхаш даьха а тІаккха культиваци яь а баьннаб механизатораш.

Шекара свекла тІайолча дерригача кхай тІа чоапилг латаргйоацаш дуст техад, хІаьта иштта гербицидаш а тайсай. Дика къахьег Ш. Янарсановвеи Ведзижев Мурадеи кулгалдеча звенош. ДІайийнача хІамашта гІулакх деча хана шоай смении заданеш 130—150 процент кхоачашъю цар.

ХІанз планал совгІа 200 гектара тІа силоса лаьрхІа хьажкІаш дІаювш ба механизатораш.

В. МАРЗИЕВ,
тха собкорр.

БАЛХАШ СИХЛУШ ДОАГІА

Наурски района «Комсомольский» яхача совхоза комсаш лелаераша денгара ди массаза доал лакхъю балха темпаш. 1638 гектар долча дерригача лаьтта юххьанца деш дола оасар дaь даьннад, хІаьта 1500 гектара тІа бордосски жидкостаца комсашта хьалхара опрыскивани а яь яьннай. ХІанз шозлагІа беш латт из болх. ХІанзле 600 гектара тІа баь баьннаб из.

Массанахьа а яь яьннай укхаза гаьний мугІараштa юкъе еш йола культиваци. Берригаш а хІана бац аьнна болча комсаш лелаераша шоай хьинар айдаь къахьег. Масала, гаьнашта молхаш етташ болча трактористаша Шубин Владимира, Байриев Ахьмада, Топчиев Владимира, болх дика а беш, хІара денна цхьаццеи ах-ахи норма кхоачашъю. Царел тІехьа ца вусаш болх бу культиваци еш волча тракториста Кардаильский Григоре.

Сов ткъовронгаш дІаяхара болх цІена бу болхлоша Быкалова Нинас, Жлобина Аннас, Дырова Натальяс, кхычар. Царех хІаране цхьан дийнахьара балха норма 180—200 процент кхоачашъю.

Совхоза комсаш лелаераша мел эшар ду дика хьувкъа а яь. Даьхенна 6000 тонн комсаш ялар духьа.

Л. ГРИГОРЬЕВ.

Советски Союзе гІолла

МОСКВА. СССР Іилмай Академе член - корреспондент Н. П. Дубинин — Дарвина эволюце теори дегІайоалаяра юкъе доккха дакъа лоацаш гучадаьха хІамаш долаш болча боккхийча хІанзарча генетикех цаІ. ШехІаьтта дІаволавенна къона Іилмахо волча хана, цо дунен тІа эггара хьалха гучадаьккхад ген (тІехьенга ювлаш хьайоагІа элементарни единица) екъалуш хилар. Гучадаьккха из хІама биологена Іалальмате боккхача лоархІаме дар.

СУРТА ТІА: Н. П. Дубинин лабораторе.

Г. Никитина сурт.
ТАСС фотохроника.

ДУНЕН ТІА ЭГГАРА ЙОККХАГІА

ЛЕНИНГРАД. БІаь эзар киловатт йола газотурбинни энергетически установка кийчъе йолаяьй КПСС XXII-ча съезда цІерахча металлически заводе. Низага диллача шоззеи ахаззеи тІех хургья из дунен тІа эггара йоккхагІа йолча, «Стал» яхача шведски фирмо кийчъяьча газовн турбинал.

ДукхагІа белгалйоалаш йола машина дикал лоархІ специалисташа 20 — 30 минута болх дІаболабеш из хилар — паратурбинин агрегател бархІазза сихагІа. Производстве дІачуенна агрегат тІехьа тІайоагІача экономични турбинай йоккхача тІехьен да хургья.

РОССЕНА ЮККЪЕРА ГІИШЛОШ

КУРСК. Города къулба-малхбузехьарча йистаца хьахиннай Менделеева цІерах йола улица. Хьалъеш латтача йоккхача химе района магистралех цаІ я из. Укхаза хьалъе йолаяьй трикотажни комбинати технически кІадай фабрикен. Гаьна йоацаш, синтетически хьоасий комбинате хьалъеш латт капронови производства шоллагІа аргІа. Предприятеш мехка йоккхагІчарех лоархІаш я. Масала, шера шийтта миллион изделий арахеца лаьрхІа я трикотажни комбината программа. Керда хьалъеш латтача гІишлоний комплексо химически текстилен трикотажен центр еш латт Курсках.

НАХЧА Ю МАШИНАШ

УГЛИЧ. (Ярославски область). Мехка йоккхагІа йола нахча еча производства поточни механизированни лини вІашагІйоллаш латт моттигерча нахча еча заводе. Цо цхьан сменах 60 тонн шура чакх а йоаккхаргья, хІаьта нахча итт совгІа сорт ара а хецаргда. Лине тІа болх беш кхо саг хургва, къаьст-къаьстача машинаш тІа болх беш волча шовзткъа сага когаметта.

ВЫЧЕГДЕРА ГИГАНТ

ЭЖВА. (Коми АССР). 345 эзар тонн целлюлоза, 100 эзар тонн каьхата, 25 эзар тонн доакъарий дрожжай — иштта хургья Вычегда яхача хи йистерча йоккхача хьун промышленни комплексо хІара шера арахеца продукци.

Насосни станции ТЭЦ-и — укх шера йистейоала керттера объекташ. Укхаза тІадерзадаьд 10 эзар сагах латтача Ерригсоюзни ударни комсомольски гІишлон коллектива керттера низаш.

МОГИЛЕВСКИ АВТОСАМОСВАЛ

18-тонни автосамосвала заводской тохкамаш де болабеннаб Кирова цІерахча подъемно-транспортни оборудоване Могилевски заводера машинаш ераш.

Керда машин дикагІча оагІорахьа белгайоал ужжамо йолча дай-мехкарчен доазол дехьарчеи кхыча образецел. Автосамосвала дуккха узлаш предприяте арахецача цаІи шиъи соа йолча тягачашца а хІаьта иштта Белорусски звода самосвалашца а нийсйича дуккха а дикагІа тоаьй. Цу йоккхача машина тІа оттаьй 240 говра низ бола двигатель, цун бархІ скорость я, грунтовой наькъашка гІолла сахьата 50 километр а йодаш мухьаш кхухьалургда цунга. Цун шаккхе а соа — тІехьашкара а хьалхашкара а — ведущи я.

Руда доаккхачеи лаьтта оахкачеи карьерашка болх бе лаьрхІа я Могилевски завода самосвалаш.

ТЮМЕНЬ — КРАСНОЯРСК

ТЮМЕНЬ. (ТАСС). Тюменски мехкдаьтта Красноярскерча мехкдаьтта чакхдоахача заводе дІадахьийтара кийчо еш латт. Цу кердача наькъо лерхІ Мегионера даьккха мехкдаьтта Оба тІа гІолла кемашца Новосибирске а дихьа, цигара дІахо трубопровода чу гІолла Красноярске ахийта.

ХІанз хин фарватер Іомаеш ба речникаш. Новосибирски районе къаьстта причал, резервуараш, насосни станци, кхыйола производственни объекташ хьалъеш ба гІишлонхой.

Укх шерарча навигацех шовзткъе итт эзар тоннал кІезигагІа доацаш «Іаьржа дошув» Красноярске дІадохьийтаргда Мегиона промысловикаша. Мегион — Красноярск — тюменски мехкдаьтта дІауха шоллагІа никъ ба. Царех хьалхарбар — Усть-Балык — Омск соахка болабеннаб мехкдаьтта дІаувза.

ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ—ВАХАРЕ!

ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ ЯХАРА КХОАЧАМАШ

КПСС ЦК мартовски Пленума решенешка керттерча моттигех цаl дlалоац колхозийи совхозийи материально-технически база чlоагlъярах долча дешо. Из-м кхетадеш а да: хlанз а лоха ба хьайбай фермашта механизаци яра боарам. Цудухьа дукха мах бода шура, дулх, тха даккхарга.

Цу тайпара гlулакхаш да республике йоккхагlчарех йолча цхьан совхозе—«Назрановский». Бакъда, укх тlеххьарча шерашка белггалара толамаш даьхад совхоза къахьегамхоша. Хlаьта а, бизза пайда эцаш яц хьайбай продукци дукхагlа яхареи из яккхарга дlабода мах лохбареи торонаш. Хьаэцаргда вай масала, шура йоакххилга. Бакъдар аьлча, 1964 шера хьайбаш леладераша тlеххкхоачашйир шура яккхареи из пачхьалкхенна дlаялареи план. Из вlаштlехьдаьлар детта доахан тоадара даькъе лоархlамера мероприятеш чакхъяхар бахьан долаш. Белггала аьлча, совхозе специализаци яьй фермашта. Детта доахан леладеш 2 шурий-товарни ферма йиллай. Цул совгlа, вlаштlехьдаьккхад искусственни шура кийчъелга, тоадаьд къаьстта ветеринарни гlулакх делга. Детта доахан аьккана даьгlенашка хиннад денна а бийсанна а доажадеш. Шура яккхара даим дика толамаш доах коммунистически къахьегама коллектив яха цlи лелаеча Альти-Юртарча шурий-товарни фермо. Массехк шу да цу а цlаккха а тlехьа па юсаш республике дикагlа болча доярканта хьалха латташ шура яккхара гlулакха геттара говза йола Барахоева Лемка хьайоагlа. Соахка 4040 килограмм шура яккха аьнна дехкар тlайийца хиннача метте, цо хlара lаттагара яьккхар 4060 килограмм шура. Хlара кхоабача lаттагара шиъи ахи эзар килограммал совгlа шура яьккхар доярка Д. Алимжановас, Чегиева Лидас, кхычар. Ферма яьккха ерригa шура 1963 шерарчул 425 центнер дукхагlа хиннай 1964 шера. Цу доллача хlамаша ферма хьайбаш леладерашта торо елар шура йоакххилга рентабельни хилара.

Хьайбаш леладераша тоъал дика толамаш даьхад укх шера а. 1-ча квартале пачхьалкхенга дулх доккхара план 100 процент кхоачашйир, хlаьта шура йохкара 131 процент кхоачашъяьй план.

Укх шера биъ бетта соахка цу ханналца дехкачул шозза совгlа дукхагlа дехкад пачхьалкхенга дулх.

Цун маlан да, хьайбаш диза долаш lангара дахар, кхоачам хиллал доакъараш lалашдар. Хlаьта дика гlулакх дарца цхьана цо вlаштlехьдалийтар укх шера хьалхарча биъ бетта дика хьокхамаш даха.

Цхьабакъда, совхоза хьайбаш леладерий дехкар да боахамаша ерригача фермашка шура дукхагlа йоахилга lалашдар а из яккхарга дlабода мах лохбар а. Хlанз укх сахьата гlулакх ишта вlаштlехьдаьккхадац цига.

Боахама чlоагlа лоархlаме да шура яккхарга дlабода мах лохбар. Из хьокхам планал лакхагlа а республике дикагlчарца лоархlаш а бац. Шура яккхареи пачхьалкхенга йохкареи план кхоачашъяь йоллашехьа а, шурий продукцех 7 эзар сом гаргга зе хилар совхоза. Цкъарчоа хеталургда из ишта хила йиш йолаш дац аьнна. Цхьабакъда, гlулакх сенах латт аьлча, из латт, шура яккхарга дlабода мах лохбара, доахана продуктивность лакхъяра а санна, чlоагlа lаткъ доакъараш лерттlа ца телар, механизаци яра боарам лоха хилар, кхыйола факторaш. Уж хьокхамаш да гlулакх вlаштlехь ца доалийтар. Во латт совхозе доаханна доакъараш кхетамца дехкара гlулакх. Ерригa а яьккхар 8582 центнер шура мара яц, хlара центнера лоархlаш зоотехнически нормаел совгlа дlаяхийтай 40—50 доакъара единица. Цудухьа доакъарашка бодача маьхо дlалоац шура яккхарга дlабодача маьха юкъера дикка доккха удельни дозал. Доакъарех пайда дикагlа эцара боккхача лоархlаме да рационашка белок боррамагlа лелаяр. Аьлча кхоачам ба, цхьа процент белок ца тоъаш хилча 2 процент гаргга доакъараш совнагlа дlадоллилга. Хlаьта эшшача боараме белок йоаллаш дац совхозе кийчдеш дола доакъараш. Цу даькъе чlоагlа лоархlаме хургда доакъарий бобаш, горох, хьажкlаши моша горохи вlашагlа а аэь силоса дlайийча. Массехк шу да цу тайпара силос Сунженски района боахамашка кийчъеш йола. Иззамо силос а телаш доахан кхабар бахьан долаш хьайбай продукцега дlабода мах шозза совгlа лохбир Кирова цlерахча колхоза хьайбаш леладераца 1963-ча шера.

Механизаци яра боарам кlезига лакхлу совхоза хьайбаш леладеча фермашка. Доакъар кулг-кара дехк доаханнеи хьаккхарчаштеи, хьаккхарч лелаеча фермашка мара кхо арадоахача балхашта, механизаци яьяц 15—20 процент мара. Хlаьта из да lаьсаштеи хурскаштеи дlадетталуча дулхага дукха мах дlабодаш хилара цхьа бахьан. Из хьокхам планал лакхагlа хилар lаьсий кхоабача кхоззеи хурскаш кхоабача диазза гаргген.

Къаьстта лоархlаме да доакъараш дехкареи кхо арадахареи балхашта механизаци яр. Гlулакх сенах латт аьлча, из латт, хьакхий хурскаш кхеечен чуоттаяь кхоабачен хана деча гlулакхага 60 процент гаргга балха ха дlайодаш хиларах. Хьаькхарч лелаеча фермашка механизаци яра чlоагlа лоархlаме да помещенешкара кхо арахьошшехьа а автомашина тlа дувттаргдолаш свинарникашка скрепкови транспортераш оттаяр. Дlахо, чlоагlача хlамах йолла кlийле йолча карга хьаккхарч лелаелгеи кхоабилгеи вlаштlехьдаккхар.

Механизаци яра боарам лоха хилча, кулгаща lалаьмате дукха къахьега деза фермашка. Цхьабакъда, цунна нийсса хьайбай продукци яккхарга, белггала аьлча, дулх даккхарга дlабода мах лакхбу доахани хьаккхарчи кхеделгеи дорстаделгеи лерттlа вlаштlехьдаьккха ца хиларо. Масала, юкъера лаьрхlача деннеи бийсаннеи 223 грамм мара дулх тlаккхетац совхозерча lаьсаштеи хурскаштеи, хlаьта из 2,5—3-зза лохагlа да юкъера лаьрхlача республика цхьадолча боахамашкарчул.

«Назрановский» совхоза экономикана яьча анализо йиш хулийт пайда эцанза йиса хьайбай продукташ алсамйоахаргйола торонаш гучаяха.

Эггара хьалхагlа шура дукхагlа йоахилга вlаштlехьдаккха деза. Из данза даргдоацаш а геттара атта кхоачашдулургдолаш а да, хlана аьлча совхозе я берригача боахаме гlолла дlайоаржае мегаргйола опыт йолаш шурий-товарни ферма. Ювцаш яр Альти-Юртара хьайбай ферма я. Лаьрххlа къовсам болабе деза хlанз а дукха доахан lаьхар дусаш хиларца. Цо йиш хулийтаргья 100 гектар лаьттанна лоархlаш шура а дулх а дукхагlа даккха.

Дулх дукхагlа даккхара чlоагlа лоархlаме да къаьстта lаьсий а хьакхий хурскаш а кхоаба ферма вlашагlйоллар.

Боккха хьайбай боахам болча совхоза къахьегамхоша вlаштlехьдаккха деза шуреи дулхи дукхагlа даккхара ерригача чурча торонех пайда дикагlа эцилга. Нагахьа санна совхоз республике тlехьадусача боахамех хуле, тlаккха цун бахьан лархlа деза къахьегами производствои во вlашагlйоллар, продукци яккхареи из яккхарга дlабода мах лохбареи планаш кхоачашъяра хьалхара совхоза специалистийи хьайбаш леладерийи бехктоккхам лохбалийтар.

Доккхий а бехктокхамера а дехараш латт хьайбаш леладерашта хьалхашка укх шера — семилетка тlеххьарча шера. Уж дехкарийла ба ерригa йоаккхаш йола шура 1200 тоннага, дулх — 2500 центнерага, тха — 12,7 тоннага кхоачашде, цу ханна 290 тонн дулхеи 850 тонн шуреи пачхьалкхенна дlаяла.

Совхоза къахьегамхой дехкар да ерригача чурча торонех пайда эцар а шоаш тlайийца социалистически дехкараш сийленца кхоачашдар а.

Ш. ДАЦАЕВ,
экономист.

Партийни вахар

ДИКА ЧАКХДАЬЛАР ДЕШАРА ШУ

Чакхдаьннача дешара шера тайп-тайпарча формашка юкъеэзабар 2500 коммунисташ, комсомольцаш, парте боацараш. Дукха дикагlа латт пропагандистски кадраш харжара а кхетаяра а болх. 82 пропагандистах а консультантах а 70 лакхера, е диаза доаца лакхера дешар дийша ба, йоккха я пропагандистий балха стаж а. Чlоагlа терко йора колхозашкеи совхозашкеи пропагандисташ, боахамий кулгалхой е специалисташ хьожабара.

Пропагандисташа шоай балха опыт ювцаш, райкома болхлоша къамаьлаш деш дерригача дешара шера хургйолча занятей темана лаьрхlа парте райкоме пропагандистий семинараш йора. Белгалдаккха дезаш да цхьаькха: дерригача дешара шера пропагандисташеи юххьанцарча парторганизацей секретарашеи хьинаре дакъа лоацар «Терская правда» яхача районии газете, цу тlа шоай балха опыт ювцар. Масала, Калинина цlарахча чхьагlар доаккхача совхоза пропагандиста П. Ф. Саблина, «Комсомольский» — С. Т. Тимофеева, «Победа — С. И. Сотникова, жа леладеча «Терский» яхача совхозера Г. М. Ржевске, ишттa кхы дукххачар а кепа еттийтар шоай пропагандистски балха опыт ювцаш йола статьяш. Политически просвещенена кулгалдара хетаяь газета тlа кепа техар Наурский чхьагlар доаккхача совхоза юххьанцарча партийни организаце секретара нов. Н. А. Цепина, «Калиновский» чхьагlар доаккхача совхоза юххьанцарча партийни организаце секретара нов. С. Улита, ишттa кхычар а статьяш. Цу дерригача гlулакхаша новкъостал дир къонача а кlезига опыт йолча а пропагандисташта а партийни организаце секретарашта а дешара дикал лакхъе, теоретически семинарий а кружокий а ладувгlарий дисциплина телха ца сийта (ерригаш а кепа техар 44 статья я).

Чlоагlа сакъердам болаш а чулоацаме а чакхъювлар занятеш вай мехка коммунизм хьалъяра проблемаш lомаеча кружоке. Цига пропагандист ва «Терский» яхача жа леладеча совхоза директор нов. Г. М. Ржевский.

«Исторически процессера наьха а хlара сага а доархlама хьакъехьара марксистско-ленински хьехам» яха тема lомаеш занятe мел хиннача, кхыметтел из тема ца lомаьраша дакъа лаьцар из тема ювцача хана.

Къа ца хьегаш баьккхабац из толам пропагандиста нов. Ржевске. Ший юххьанцарча партийни организаце, шоай боахама хьадда йолча материалех пайда а эцаш къоастайир из тема. Хьалхехьа а гул а даь ший коллектива балхах дола масалаш а бакъдараш а, тlайийца социалистически дехкараш а миштa кхоачашду коллективо дийцар. Толам балара бахьан — lомадеш долча дешай теори дика йовзаро цун вахарца бувзам хиларо вlаштlехьдалийтар пропагандиста ладувгlараш лерттlа кхетабе, lомаеш йолча темана нийса а пайдане а выводаш е. Цхьабакъда, кружока деятельностах аьлча пайдане хилар производствана занятей чулоацама боарам. Цудухьа тамаш а яцар кружока ладувгlараша слесараша нн. Кулакова, Плотникова, токара нов. Сычина балха дикал лакха а йолаш сменах йола нормаш 140—150 процент кхоачашъелга. Совхоза партийни организаце шерра дlадовзийт производстве даьха толамаш, кхыбола болхлой тlехьабовл дикача болама. Къаьгта гуш дар совхоза боахам дегlабар. Цо вlаштlехьдалийтар совхозага доахан lангара далийта, бlаьстан кхашкара балхаш лерттlа чакхдаха, доахангара йоаккха продуктивность лакхъе, — уж ерригa продукташ пачхьалкхенга йохкара план кхоачашъе. Жа леладеча нн. Авдуева, Элежблива, Хаджиева, Батаева хlара 100 жийна тlехьа 122—130 lаьхар хьалкхебе вlаштlехьдаьлар. Шурий продукце хьокхамаш лакха хилар бахьан долаш пхелагlа бутт ба парте райкома а райисполкома а дlа-юха тела цlе байракх совхозага йола.

Сакъердам болаш да цхьаькха а. Пропагандист нов. Ржевский волча кружоке дешара шу доладенначa хана дика чакхъювлацар занятеш. Пропагандиста белгалдаьккхар гулбеннараш дешара тlаккхувш боацаш, дlа-юха хьежар, дувцачунга ладувгlацар — гуш дар уж занятеш йистелларга хьежаш болга.

Гулбеннараша сакъердам болаш ладувгlаргдолаш, цар занятe дакъа лоацаргдола наькъаш леха ваьлар пропагандист. Дух тlа боахаш ше хаттараш а телаш къамаьлаш дайтар цо гулбеннарашка. Ладувгlачарех цхьанне аьлар американски неоколониализм, германски реваншизма политика, яхилга фуд хац сона. Цун жоп дала оттавир ладувгlарех жоп дала кийча вар. Массане а дакъа а лоацаш къамаьл доладелар. Уйла е, къовса болабелар, чlоагlа безам тlабахар дешара.

Цига гучадаьлар пропагандиста нов. Ржевскена материал чоалхане йоацаш, массане кхетаергйолаш ювца езилга. Тайп-тайпара долча дешаех практически заданеш тела ваьлар из ладувгlараша. Ишттa дlададахача дешара шера кlезига опыт йола а къона а пропагандисташ йоккха опыт йолчар дика меллар хьаlома а даь, дикагlа е баьлар занятеш. Царех лаьрхlа беза Ищерски юкъерча школа хьехархо А. А. Сальникова, райисполкома болхло И. М. Гайдина, производственни управленера болхло М. С. Разумова, ишттa кхыбараш а.

Ишттa дlададахача дешара шера Наурски районе болх беш хинна дукхагlа бола пропагандисташ — шоай болх бовзаш, безаш бола нах бар. Шоай говзал лакхъяр бахьан долаш цар тоабир семинарски группай, кружокий занятей чулоацам. Тlаккха дерригa даьр лаьрхlача из дикача оагlорахьара lаткъ района производства гlулакхашта.

Цхьабакъда, цу йоккхача къонача пропагандистий коллектива юкъе нийслу дикагlчар опыт lома ца еш, лохача теоретически боараме занятеш еш хинна пропагандисташ а. Царех ба СМУ-4 начальник О. Н. Тупицын, Ленина цlерахча колхоза комплексни бригада бригадир Т. И. Зайцева, хий диллара система управлене начальник И. М. Ларюшкин. Парте райкома агитацеи пропагандаи отдело техкаб цар болх, пайдане хьехамаш тийннад, цхьабакъда цох а кхоачамхиннабац. Тlадоагlача дешара шера низ бола, йоккха опыт йола пропагандисташ кlезига опыт йолча, къонача пропагандистий семинарашка дlа-юха ухаргба, цул тlехьагlа из дош районни газета тlа дувцаргда.

Дlадахача политически просвещене системерча дешара шеро хьахьекхад мел дукха хlама карагlдоал теоретически семинарий а кружокий а занятей чулоацам тоабара пропагандистий, къаьстта колхозий, совхозий, предприятей, учреждений кулгалхой. Теоретически дешаш коллективай вахарца дувзача моттигашка дукхагlа хул маякаш, лакхлу къахьегама овсарле, хьахьокх юртбоахама массадола доакъош айдара наькъаш. Тlаккха ала йиш йий тха КПСС XXII-ча съезде, КПСС ЦК ноябрьски, мартовски Пленумаша идейно-кхетама болх бара даькъе хьалхашка оттадаьча дехкараша дlалехкача тайпара, лизза кхоачашду, аьнна. Йиш яц. Хlанз а нийслу боахам лелабераш производствана кулгалдича, план кхоачашйича, кхычунца са гlулакх дац яхараш а. Наьха хьашташ кхоачаш ца деш, наьха йоакхо ца еш, кхетам лургболаш ца хилча фу кулгалхо ва из?

Вахаро хьахьекхад идеологе дешашта йоаггlача бесса йоакхо ца еча, уж дешаш шоллагlча плане увттадеча, цига цхьаккха организаторски болх бац, кхоачашдац коллективо тlайийца социалистически дехкараш. Къахьегамхой сакхетам, политически а къахьегама а хьинар айдеш, тха района партийни организацеш юртбоахам сихха айбара къахьегаш я.

И. ТИЩЕНКО,
КПСС Наурски райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующи.

МОСКВА. Я. В. Самойлова цlерахча удобренештеи инсектофунгицидаштеи йолча lилма-тохкама института агрохимически отделе 10 эзар вегетационни сосудана лаьрхlа йола 4 керда вегетационни павильон хьалъяьй. Цунца овлангара денз кердаяьккхай института экспериментальни база, шеръю вегетационни опыташ яра торонаш. Укх шера минеральни удобренейи гербицидийи кердача формашца 300 совгlа опыт е лаьрхlад агрохимически отделе.

СУРТА ТlА: хlамаш дlае сосудаш кийчъеш латт кердача вегетационни павильоне.

Н. Кулетова сурт.
ТАСС фотохроника.

Болатеи кизгаи цхьоагlо

Парафин — мехкдаьтта доаккхачуи массазза вола моастагlа ва. Насосни-компрессорни турбай оагlонех тlа а лийте хьа а lайя, цо мехкдаьттана никъ дlакъовл. Парафин тlалийте lовш хиларца хlара денна къовсам лоаттабу промысловикаша.

Укх тlеххьарча ханналца турбашкара дикъденна тlалета парафин дlадаьхад гам а хьекхаш.

Массехк шу хьалха инженераша лаьрхlадар парафин тlа ца летийтара дехкар кхоачашделга. Йолаш йолча насосно-компрессорни турбашка из кхоачашде йиш йолаш дац: уж чухнахьара дика шаьръяь яц. Хlаьта парафин геттара шаьрача тlехенашта мара тlа ца леташ диса а диса ц. Цхьабакъда, йlоахала итт метр хинна ца lеш кхо дойи йола дукха а турбаш чухнахьара шаьръярга дукха мах гlоргба.

Татарерча инженераша дагалаьцар турба чухнахье кизга тохилга. Кизга турба-дроташ хьаю Башкирерча Туймазы яхача городе.

Болата турбана айхе чуувттаю кизга турбилгаш. Ишттa хьахул чухнахьара шаьра тlехе. Кердача турбашта тохкамаш даьд, хlаьта царна парафин тlалеташ а хиннадац.

Гучадаьннад кизгеи болати геттара чlоагlа шоайла цхьоагlо йолаш хинна хилар. Кизга турбилгаш чуувттаьча турба соттаеш а, чlоагlа хlамаш етташ а, токарни станока тlа тедаш а техкай. Массанахьа а кизга хьахьекхад ше болатаца чlоагlа хоттам болаш хилар, цунца иззамо чlоагlа хилар.

Фарит ВАХИТОВ.
(АПН).

Укх деношка БПСС Нохч - Гlалгlай обкома политически дешара Цlагlа хилар промышленнии, транспортнии, гlишлонийи организацей агитколлективай кулгалхой семинар. Из хетаяьр агитаторий опытеи, къахьегам нийса вlаштlехьбаккхареи, технически прогрессеи дешашта.

Гулбеннараштa докладаш йир парте обкома промышленно - транспортни отдела заведующе нов. Правеньке, КПСС обкома пропагандаи агитацеи отдела заведующе заместитела нов. Лина. Шоай агитационно-массови балха опытах лаьца къамаьлаш дир агитколлективай кулгалхоша нов. Кацемана, Дудинас, Коносова, кхычар а.

Цар дийцар шоай агитатораша миштa йоаржаю къахьегама дикагlйола методаши дикагlболча производственникий опыти.

ПАРТИЙНИ ХРОНИКА

• • •

Самардийнахьа Советски района культура Цlагlа парте райкомо йир района юрта боахама хьалха латтарий совещани. Цига гулбеннабар партийни, советски, комсомольски, профсоюзни болхлой, района боахамий дикагlбола нах. «Дlайийнача хlамашта деш дола гlулакх миштa латт, из дlахо тоадара фу де деза» яха доклад йир парте райкома бюро членна, производственни управлене начальника нов. Бетергараева. Пренешка къамаьлаш дир Ленина цlерахча колхоза звеньевоя нов. Музыкаевас, «Новая жизнь» яхача колхоза звеньевойс нов. Амаева, Кирова цlерахча колхоза председатела нов. Мусаева, кхыбараша.

Совещане къамаьл дир парте райкома хьалхарча секретара нов. Абдуллаева.

• • •

Укх деношка парте Ведана райкоме хиннача партийни организацей секретарий семинаре «Партийни болх миштa латт района партийни организацешка, из дlахо тоабара фу де деза» яхача докладаца выступлени йир парте Ведана райкома секретара нов. Попова.

Укх лоархlамерча деношка агитатораштa хьалхашка латтача дехкарех лаьца дийцар пропагандаи агитацеи отдела заведующе нов. Гацаева.

Пхи шу совгlа ха я нов. Левшин Малгlабика хьалха латтарех йолча бригада коллективана кулгалдеш вола. Цу юкъа дика къахьегама толамаш даьхад бригадо. Мастера леладеча йоазон книжка тlа дlаязъяь я цо бурув мел техача буровой номераш. Цу тlа дувц даьха къахьегама толамаш. Хlанз цу тlа хьежача мастера чlоагlа дог гlоздоал.

ИШТТА БАЬККХАР ТОЛАМ

1962-ча шера № 827 йолча скважина монтаж е йолаелар нов. Левшин керте латта бригада. Хала экзамен дlаяла йийзар бурув деттарий цу хана. Хьалхашка латта дехкар толамца кхоачашдара хьинар кхо ца деш къахьийгар плотникаша, электросварщикаша, слесараша-монтажникаша, кхычар. Дукха ха яла лехьа хьалъяь яьлар вышка. Бурув тохара балхаш сиха дlадоладелар. Цига проектах 3750 метр кlоарга тоха деза бурув.

1963-ча шера апрель бутт хьахилалехьа 1826 метр бурув техар бригада. Кlалхарча мелашкарча мехкдаьттага кхача езаш яр бригада. Бурув тохача дукха халонаш нийсъелар. Кхо эзар метр техачул тlехьагlа къаьстта чlоагlа тlоа нийсбелар. ГрозНИИ конструкцех хьадаьча цхьаншарошечни остах дика пайда ийцар цига. 1964-ча шера апрель беттага кхоачача хана 3004 метр бурув техар.

Миштa вlаштlехьдаьлар ишттa лакха хьокхамаш даха? Керттердар болх нийса вlаштlехьбаккхар да. Комбинате курсаш а яьха лакха балха говзал йолаш ба берригa болхлой. Цо торо хулийт болх сиха бе. Цул совгlа болхлой дlа-хьа бувлаш хувцалац, эшшача шоайла новкъостал де кийча ба. Къаьстта дика болх беш ба бригаде бурув деттараш нн. Медведев, Гайворонский, Маринко, Малевин, бурув деттарий гlонча Темченко, кхыбараш.

Авари ца еш болх беш я бригада. Бурув тохача эша оборудовани дикача хьала тlа хул. Бутт болалуча хана бригадацарча хlара смена тlаэц керда социалистически дехкараш. Уж миштa кхоачашдаьд хьож бутт йистебаьлча. Нийсденна кхоачамбоацараш дувц, бе боагтlаш бола мах бу даьхача толамий.

1964-ча шера 5-ча октябре проектах скважина тоха дезаш хинна бурув техар. Цул тlехьагlа скважина таххара балхаш доладелар. Бархl бутт бизача деношка йоккха котало яьккхар мехкдаьттахоша. 1965-ча шера 14-ча мая, хlанзалца хьа Малгlабикерча скваженех цхьанне а ца тохача бесса, мехкдаьтта кlедж техар скважино. Керда мехкдаьтта кlедж тохаро, мехкдаьтта дегlадоаладара йоккха перспективаш хьайийлар. Ишттa дика къахьегаш я нов. Левшина кулгалду бурув деттарий бригада.

Н. САГАЛАЕВ,
КПСС Малгlабика горкома промышленно-транспортни отдела инструктор.

СОВЕТСКИ ДОАЗОНАШ ЛОРАДЕШ

lай енача цlайза шийлача бус гаьнарча доазон тlарча заставе тlема оарц даьккхар. Советски лаьттан тlа баьннабар диверсанташ. Наряд автоматаш етташ духьал яьлар царна. Моастагlий кордона тlехьашка лачкъа гlерт. Жlалеца царна га доахарг духьала хьед ефрейтор Завидов Александр. Бандиташта тlакхаьчача царех шиъ вув цо. Юхебисараш автомат етташ лаьттара хьал ца хьоабалийташ боадабу цо новкъостий тlакхаччалца. Шийна лергвола чов хиннайоллашехь а герз бера далийтац...

Кхерам этта хиннача цу бус денз дукха ха дlаяхай. Цхьабакъда, диц деннадац ший вахар Даьхе бахьан дlаденнача пограничника доккха денал. Завидов Александр гlулакх деш хиннача заставах цун цlи тиллай. Хlаьта хlанз цига дозоре ухаш ба Александра мехкахой — салтий Бедов В., Николаев В., Цветков В. Калинински области Старицки районерча, сийлен цlи хезача пограничника даьхенерча общественни организацеша дехарах цу даькъе хьожабаьб уж.

Цу масало йоах, советски пограничникий тlема гlулакхий оамалаш хьалхагlарчаргара тlехьа тlабоагlарашка ювлаш хилар, халкъа уж дукха езаш хилар.

Вай доазонаш лорадераша дерригача халкъаца цхьана 28 мае дездир шоай цlей—пограничника Ди.

Из белгалдаьнна дола ди укх шера вокх цlейца — фашизм йохаяь 20 шу дизара денца цхьан ханна нийслуш да. Моастагlчо тийшача балхаца чlоагlа теха хlама эггара хьалхагlа шоашта тlайийцар вай сийле йолча пограничникаша. Кlеззига мара нах боаца застаташ кхера ца луш тlом бе йолаелар регулярни фашистски бlуна. Гитлеровцаша царна тlалаьхкар йоккхий топаш, танкаш, авиаци. Вай тlемахой юххера патрон кхоачаяллалца, юххера а са даллалца лийтар.

Цхьайтта дийнахь-бус тlом бир Советски Союза Турпала лейтенанта А. Лопатина заставо. Моастагlий итташ атакаш юхайийттар политрук П. Родионов командир волаш хиннача салташа. Хlаьта Даьхен ерригача малхбузехьарча доазонца массанахьа гlолла а дар ишттa.

Тlом болабенна юххьанцара сахьаташ а далалехьа моастагlчоа дайзар Коммунистически парте, советски строяс кхебаь а кхетам бенна а болча вай наьха турпалал.

...1941 шера 22 июне моастагlчоа къонахчалца духьалваьлар застава рядовой В. Курбатов. Ший новкъосташца цхьана дукххача сахьаташка тlом бир цо. Цхьабакъда, низаш цхьатара дацар: гитлеровцаш чакхбаьлар. Хала чов хинна Курбатов хьунагlа дlалочкъавир ца боабеш бисача тlемахоша. Дукххача беттaшка вайбараш болча кхача гlерташ малхбоалехьа ихар Владимир. Шовзткъей цхьоалагlча шера гурахьа брянски хьунашка а нийсвенна, партизански отряда юкъе вахар из. Командованес цунна тlадехкар эггара бехктокхамегlа а кхерамегlа а дола гlулакхаш кхоачашделга. Дукха ха йоаццаш хьахьекхача дукххача сереех латтача «Дов тхоашта тlаэц оаха» яхача телевизионни фильме дувцар гитлеровски летчикаша салоlаш хиннача бийсанарча санаторена партизанаша даьдов. Майра чакхъяьккхача цу операцена юкъе эггара деналагlарча тайпара дакъа лоацаш хиннав салте В. Курбатов.

Из юкъе а волаш деш хиннача тlемаех цхьа тlом беш цхьаькха а хала чов хилар цунна. Цхьа ког дlабаккха бийзар. Вокх кога айра аьча хиннадар. Цхьабакъда, хlаьта а цун къонахчал доханзар. Из воханзар. Машарера ха хьаэттача белла ког а болаш вола из комбайн лелае lомавелар. Парте цlина караерзае аьнна кагирхой тlахьийхача, бlаьшеренашка тхьайса ийхкача аренашка эггара хьалхара боал тоссаш хилар Владимир. Цо доккхий хьувкъамаш дахарах Социалистически Къахьегама Турпала цlи елар цунна.

Къонахчали денали хиларах тlемахочоа еннача тlема шин орденаи кхаь медалаи тlакхийтар Дошо Седкъа.

Шоай даьйи боккхагlча вежарийи—Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тlема турпалий бера тlема эстафета шоашка ийцай къонача тlемахоша. Хlаьта из сийленца лела а ю цар.

Доазонашкара бlу технически кийчбенна хилар хоадам боллаш чlоагlа дегlаденад хlанз. Цхьабакъда, тlема заставаш низ болаш хилара керттердар сенах латт аьлча, из латт, вай боккъала а башхача тlемахоех. Доазон тlа уха дукхагlа бола салтий юкъера дешар дийша ба. Дукхабараш эскаре гlулакх де бахалехьа коммунистически къахьегама ударникаши бригадай членаши хиннаб. Дукха хlама ца эшшаш берригаш а комсомольцаш ба уж. Сакхетам болаш болча, тlема дехкар сийленца кхоачашде гlерташ цар тlагlертта lомаеш караерзаю доазонаш лорадара опыт, тlема а политически а знанеш, lомаю халкъо шоашка дlаенна тlема техникеи герзи. Хlанзарча ханарча техникацеи ниа болча герзацеи цхьана йолаш йолча цар фийлалои тlема къонахчалои моастагlа тlехвоалалургвоацаш хулийт советски доазув. Из чlоаггlа тешам болийташ хьайоах дуккха а долча масалаша.

Цкъа ефрейторашта Пряничниковаи Сысоеваи форда тlа цхьа lаьржа тlадам хоабелар. Из цкъаза талгlештa юкъе гучабувлар, тlаккха къайлабаьле дуккха а ха йоаккхар. Цо саькх баьхар тlемахой. Бlарг тlера ца боалийташ хьийжар уж цунга. Юххера а «тlадамах» хилар гидрокостюм а ювхаш вола наькдер. Лаьца соцаваь из пачхьалкхеи доазув хоада а даь тlехваьнна саг хиннавар.

Зlамагlа вола сержант В. Семенов ваьллав доазонерча зоне йодача поезда тlарча пассажирий документаш тохкаш. Цlаьхха едда тlа а яха цхьан кхалсаго дlахайтад цунга цхьа минут хьалхагlа цхьа къонах поезда тlара lокхоссавалар. «Нарушитель» — лаьрхlар Семенова. Хьем боацаш чехка кхы цхьаькха салтечунца цхьана вагона тlара lокхоссавелар. Из хиннад бийсанна. Лазутчика ларо хьунагlа бигаб салтий. Цул тlехьагlа — цхьан юртара вокх юрта бодача новкъа кхоачабаьб, тlаккха лар кора ца йоагlаш яйнай. Ерригача бийсанна лийха, юххера а кораваьв царна из—доазолсехьа ваьннар.

Советски доазув 60 эзар километрал дlаьхагlа да. Цун lалаьмате йоккхача участке вай бlухоща цхьана из лорадеш латт вайца доттагlал долча социалистически пачхьалкхений салтий а. Сийрда бlарг кхоабаш хьеж уж вай юкъарча моастагlчо — империализма агенташа лелаеча тийшача балхашка. Дукха а тешамера, шоай лоlамера, фийлал йолаш бола гlончий ба вай пограничникий. Эзараш а миллионаш а болча советски патриоташа вай кордонашта тlера бlарг баккхац. Уж ба колхозхойи совхозий болхлойи, машиннаькъахойи хьутедараши, лораши хьехархойи, пионераши дешархойи. Хlаьта доазонца ядача юрташкарча халкъа дружинникех, ала а йоагlаш, шоллагlча линегара заставаш, оал.

Цкъа нокхараштa юххе колхозхочох Г. Апрелковх кхийтар новкъа вода кхо саг. Уж саькхбаьнна дlа-са хьежаш бар, хlаьта цу гlулакхо дегабуам а байтар. Цу бовзаш болча наха дийхар Н. яхача моттиге бода никъ шоашка дlахьоккхилга.

Цар яхачунга диллача, уж цигарча моттигашка чарахьал де баьхкачара наькъах тувлабенна лелаш бар. Апрелкин цар шийга яхар де «раьза хилар», хlаьта уж, Н. а ца бугаш, доазон тlарча заставе а бигар цо. «Чарахьий» хиннабар доазув хоададаь тlехбаьннараш.

Хlанзарча ханара доазон тlара застава — из ший тайпара бола культура кхуврч ба, хlаьта къоначa салтечо ше цига гlулакх деш доахача шерашка къонахчала школа чакхъяьккха ца lеш, ший юкъара дешар дешареи культураи кхетам шер а бу. Тlемахошта мазшца йолаш я клубаш, библиотекаш, кинотеатраш, спортивни гlирсаш а. Каст-каста доазонхой болча ух доттагlийи шефаши — lилманхой, яздархой, музыканташ, артисташ, кино болхлой. Цкъа хинна ца lеш уж болча хиннаб, масала, яздархо О. Гончар, артистка Е. Гоголева, художник М. Сарьян, композитор А. Долуханян, кхы дукха а культура болхлой.

Доазонна дукха беза къонахчал дола майра, низ бола нах. Цудухьа цига берригаш а спорт дукха езаш ба. Рядовой Л. Микитенко кхо эзар метр йолча «Правда» цlерахча соахкарча кроссе котваьлар. Эпсаро В. Попеченкос Токиорча Олимпийски ловзарашка йоккха дошо медаль яьккхай. Уж моргаш дукха а ба.

Коммунистически партеи советски халкъои теша а тийша советски доазонхошка дlаденнад эггара дезагlа дола гlулакх — вай социалистически пачхьалкхен машарера доазонаш лораделга. Шоашта тlадиллар цlена кхоачашдеш цар жоп тел шоаех беннача цу боккхача тешама.

Подполковник
П. ШАРИКОВ.

Халкъа тӀахьожам

ПАРТИЙНО-ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ТӀАХЬОЖАМА ЛИСТОК

ХАДДАНЗА КЪАХЬЕГА БОЛХ ТОАБАРА

Советски халкъа хьалхашка латт лоархӀаме боахама-политически деххар — арахецача хӀамай технически боарам, цар дикал, уж тешаме хилар махулла лакхделга, хьаю продукци дунен тӀа дикагӀа йолча образецашка кхоачаелга а тӀехйоаккхилга а.

Партийно-паччахьалкхен тӀахьожама Грозненски городской комитет, районни комитеташ, промышленни предприятей новкъостала йола группаши посташи продукце дикала дешашка дуккагӀа хьежа, партийни боахамеи организацеша производства культура лакха хилийтара, продукци ритмично а оттаьча ассортиментагӀа а арахецаш хилийтара тӀехьа лоаттабеча къовсама мамогга царна новкъостал де яьннай.

Партийно-паччахьалкхен тӀахьожама городской, районни комитетий а дуккхача новкъостала йолча группай а балха планашта юкъе белгалдеш да дуккха тохкамаш дар, рейдаш яр, гӀирсаш хьалдара балхий дикал лакхъяра, хьалха латта къахьегама методаш юкъеяккьара дола гӀулакхаш чакхдахар.

Специалистий, производстве хьалха латтарий шеррача актива новкъосталца вӀаштӀехьдаьккхадар кирпишка дикал тохкилга. Гучадаьлар кирпишка дикал лакхъяра тӀадерзадаь дола чакхлаха аьнна къоастадаь гӀулакхаш кхоачашдара города кирпишкий заводий кулгалхошта тӀахьожам во лоаттабеш хилар. Кирпишк йокъаяреи яттареи технологически процессаш телхаяь моттигаш гучаяхарах кхоачам а хинна совцанзар халкъа контролераш, цар объединене кулгалхошта новкъостал дир хьала дола чакхдаха деза гӀулакхаш къоастаде, хӀаьта уж чакхдахаро кирпишка дикал лакхъе торо а хилийтар. Иштта, нагахьа санна 1964 шера кирпишкий заводашка брак йолаш йовш хинна кирпишк 4,3 процент хинна яле, хӀанз из дикка кӀезигагӀа я. Кирпишкий заводий новкъостала йола группаши посташи хадданза массе а хана хьеж чакхдаха къоастадаь гӀулакхаш мишта кхоачашду.

Продукце дикала тӀахьожам лоаттабара бокка болх чакхбоах производственно-товарни контора (председатель нов. Мартиросов), «Красни молот» яхача завода (председатель нов. Емельяненко) новкъостала йолча группашеи посташеи. Укхаза хадданза массе а хана хьеж продукце дикалга, хӀаьта брак яь цхьаь цаӀ моттиг ца тохкаши ца хьожаши йитац.

Партийно-паччахьалкхен тӀахьожама городской комитето апрель бетта вӀаштӀехьдаьккхадар чуӀеча цӀеной-коммунальни объекташ хьалъяра дикал тохкилга. Цунна юкъе дакъа лаьцар, кадрови специалисташа-гӀишлонхоша, проектни организацейи институтийи инженерно-технически болхлоша, хӀаьта иштта Грозненски межкдаьтта института гӀишлоний факультета студентий йоккхача группо.

Вай городе хьалдеш да наха чуӀе цӀеной, культурни-бытовойи промышленни гӀирсий дукха объекташ. ГӀишлонхоша дерриге низаш тӀаухийт хьалъеча гӀишлоний дикал лакхъяра. 1963 шераца нийсдича 1964 шера а 1965 шерах дӀаяхача юкъагӀа а дика лоархӀаш хьайдаь наха чуӀе даь цӀеной дикка дукхагӀа да.

Цунца цхьана, дьча тохкамаша хьахьекха махиллафа, наха чуӀе даь цӀеной а культурно-вахара а объекташ хьалъяра дикал дуккхача моттигашка тоае езаш я. 1964 шера хьалдаь дӀаденнача дерригача нах чуӀеча цӀеноех 33 процент хулаш дараш дӀаденнад царна де деза цхьадола гӀулакхаш даь а далалехьа, уж даь чакхдоахаргда аьнна гӀишлонхоша шоашта тӀа а лувцаш. Цхьабакъда, даь даланза хиннарех цхьадараш хӀанзалца даьдац. Укх шера яь яьха дӀаяла езаш йола дуккха объекташ е лаьрхӀача тайпара дика хьалъеш яц. Из къаьстта а ала доагӀаш да «Грозпромстроя» треста № 4, 12 йолча гӀишлон-монтажни управленеех «Грозпромхимстрой» треста СМП-131, СМУ-9 хьакъехьа. Керттера кхоачамбоацар кирпишкий пенаш, цӀеношта чухнахьа ехка йовкъаш йоттилга дуккхача объекташка технически хьалаш, боарамаш, бокъонаш телха а еш деш хилар да.

Хьалдетта кирпишкий пенаш шаьра ца хилар бахьан долаш чура хьаьха пенаш шаьра хилац, дукха кӀоагаш доахкаш хул, хӀаьта цкъаза уж шаьрдара 3—5 сантиметр сомал долаш марккал хьекх, тӀаккха из эттӀаш Ӏо а лег.

Дукха кхоачамбоацараш а брак а хилар гучадаьннад молярни, сантехнически балхаш даьча.

ГӀирсаш хьалдара балхаш дика хилийтара тӀехьарча къовсама пайда ийбац балхашта тӀахьожам бара а уж хьайдара а хьисапех: хьалдетта кирпишкий пенаш, яь штукатурка, столярнии молярнии балхаш, кхыдараш къаьст-къаьста ийдеш хьайдац.

Къайладолхаш долча балхашта (арматура оттаяр, бетона балхашта лард йоллар, и. кх. дӀ.) акташ форманна, ханаш юкъе йолийташ, цкъаза аказчик тӀа а воацаш уттаю. Сантехникаи электроӀалашони хьакъехьара балхаш субподрядни организацешка дӀателара а царгара хьайдара а хьакъехьара акташ а дер даь даьнначул тӀехьагӀа дуккха а ха яьлча уттаю.

Цу дерригне а хьахулийт брак яра бехкебараш къайлабахьара, кхоачашдеча гӀирсаш хьалдара-монтажни балхий дикала хьакъехьара бехктокхамал лохъяра дола хьалаш.

Партийно-паччахьалкхен тӀахьожама городской комитето, наха чубаха цӀеноши культурно-вахара объекташи хьалъяра дикал тахкара материалашка хьажа а хьежа, гӀишлой-монтажни управленей кулгалхошта тӀадиллад тохкамаш дара материалашка хьожилгеи гӀирсаш хьалдара балхий дикал тоаяра динза дарг-доаца гӀулакхаш тӀехьа ца доахаш даь чакхдоахилгеи.

Хьалдеча гӀирсий дикал тахкарах гучадаьннараш дийшад КПСС райкомий партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитетий аппарата болхлошца цхьана хиннача гӀирсаш хьалдеча организацей юххьанцарча партийни организацей секретарий, новкъостала йолча группай председателий городской совещане.

Дукха гӀирсаш хьалдеча организацей партийно-паччахьалкхен тӀахьожама новкъостала йолча группаша хӀанз мел ца болийташ тӀахьожам лоаттабу гӀирсаш хьалдара дикала. Иштта, масала, «Грозпромстроя» треста № 4 йолча СМУ новкъостала йолча группо (председатель — нов. Булавин) управлене ерригача гӀирсаш хьалдеча участкашка болабаьб гӀирсаш хьалдара дикалга хьажара бутт.

Дика гӀулакх карайцар Старопромысловски партийно-паччахьалкхен тӀахьожама районни комитето — председатель нов. В. М. Шульга.

Укхаза апрель бетта чакхбаьккхар ерригача района предприятешка продукце дикала тохкам бара бутт. Цунна юкъе дакъа лоацаш хилар 200 саг хинна ца Ӏеш бола нах. Бутт болабалалехьа хьалхагӀа къоастам боллаш белгалдир де дезаш дараш, бутт чакхбаккхара декхарий хьакъехьа йола юкъара собранеш йир. Из бутт чакхбаккхаро торо хилийтар продукце дикал тоаеи предприятей балха хьакъехьара кадрай бехктокхамал лакхъеи.

ХӀанз партийно-паччахьалкхен тӀахьожама городскойи Заводской районнии комитеташа доладаьд межкдаьтта чакхдоахачеи химически промышленноста предприятешка а, хӀаьта иштта мебельни машинаш ечеи промышленноста предприятешка а продукце дикал тохкилга. Парте городской комитето мотадаьд из гӀулакх.

Продукце дикал тахкара бутт чакхбаккхара юкъагӀа уйла тӀаерзаергья оргтехнически гӀулакхаш чакхдоахилга кхоачашдара, технологически дисциплина меттахьа лелаяра, хьалха латта производства хьисапаш юкъекхахьара, кадраш кийчъяра, ОТК мехка квалификацеш йолча кадрашца кийчъяра, кхыдола гӀулакхаш дара. Новкъостала йолча группашеи посташеи, партийни организацешка хьалхле а йолаш, тӀахьожам лоаттабара юкъеувз инженерно-технически болхлой шерра актив а хьалха латта болхлой а.

Ермоловски ДОК-е, масала, йӀаьххача хана къайлаяьхай брак, дуккхача областашкеи республикашкеи дӀаухийтача продукце дикал лоха хиннай. ДОК-а директора нов. Л. Р. Юделевича, дуккха а дола хоамаши рекламацеши теркал ца ярал совгӀа, материалий, бедала, ахчан учет тӀахьожам боацаш лелаелта а хилийтад. Комбинате, продукцега шийга дӀабода мах лакхбалийтаб, зуламаши лечкъораши хилийтад. Из дерриге а бахьан долаш партийно-паччахьалкхен тӀахьожама городской комитето нов. Юделевича строги выговор яьй.

КӀезига ледкъац нах городерча мебельни промышленноста предприятеша арахеца мебель дика яц яхаш. ХӀаьта а городерча мебельни фабрикай новкъостала йолча группашеи посташеи болх дика бац, цар мебела дикал тоаяра де доагӀа гӀулакхаш дац.

ДикагӀча контролерий опыто хьех: декхар кхоачамбоацарашта регистраци елгеи царна эгӀазьухилгеи а доацаш, уж тоадара новкъостал делга хилар.

И. ЗИНУРЬЕВ,
партийно-паччахьалкхен тӀахьожама Грозненски городской комитета председатель.

ДЕННА ТЕРКО

1965-ча шера районни партийни организацена хьалхашка латта боахама-политически декхараш толамца кхоачашдара а къахьегамхой творчески хьинар айдара а боккха организаторски болх бу юххьанцарча партийни организацей новкъосталца КПСС Старопромысловски райкомо. Из бахьан долаш района промышленни предприятей коллективаша ханал хьалха кхоачашйир укх шера биъ бетта план а тӀаийца хинна социалистически декхараш а. Шоашкара доагӀа дакъа лоац цу балхаца халкъа контролераша, группаша, партийно-паччахьалкхен тӀахьожама новкъостала йолча посташа.

Районе вӀашагӀ а елла болх беш я 45 группа, 120 пост. Царна чувоагӀа 700 саг. Йоккха актив я районни партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитете болх беш. ЧӀоагӀ а яь общественни хьисапе болх беш я ихи отдели инспекторий группеи. Комитете иштта йоккха актив, группаш, посташ хилар бахьан долаш вӀаштӀехьдоал района производства ерригa участкашта тӀахьожам лоаттабе.

Денна тӀахьожам лоаттабу парте райкомо, партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитето дукхагӀйолча партийни организацеша группашта а посташта а, цар дӀадоладаь дикадар хьаллоац, нийсача наькъ тӀа боах. Духхьал новкъостала йолча группай председателашта йола семинар я ца хаддаш болх беш. Цига лекцеш ешаш, докладаш еш хул партийнии боахамеи кулгалхой, экономисташ, суда а прокуратура а болхлой. Занятей программа оттаю ладувгӀарашта партии паччахьалкхен хьалъяра дешаш, къахьегама законодательства, къахьегам вӀаштӀехьбаккхара, производствана планировани яра хьакъехьара дешаш довзийтара. Дуккхача халкъа контролерашна лекцешка ладувгӀ правови хьесамий халкъа университеташка. Цхьайолча предприятешка, масала, «Старогрознефта» НПУ, боахама коммунальни конторе, «Электроприбор» яхача заводе, иштта кхычахьа группай а постий а членашта лаьрхӀа масса а хана семинараш ю. Цига халкъа контролерий балха опыт дӀайовзийт, балха керда формаши методаши ювц.

ГӀо-новкъостала йолча посташтеи группаштеи хаьдда кулгал а деш парте райкомо а бюро а ший заседанешка каст-каста ладувгӀ предприятей партбюро секретарий партийно-паччахьалкхен тӀахьожама лохе латтача звеньяй балхах лаьца цар еча докладашка.

Соахка КПСС райкомо дийцар ший Пленуме «Мишта кулгалду района юххьанцарча партийни организацеша партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитеташта новкъостала йолча группаштеи посташтеи» яха дош. Цу гӀулакхо вӀаштӀехьдалийтар партийни бюро контролерашта дикагӀа кулгалде, хӀара денна новкъостал де, цар теркам лоархӀамерча дешашта тӀаберзабе.

Боккха болх ба хьинар дола коммунист нов. В. М. Шульга керте латтача партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитето беш бар. Актива новкъостала йолча группайи постийи новкъосталца укх тӀеххьарча хана дукха тохкамаш даьд комитето. Производства кхоачамаш гучадахарахи пайда эцаран, продукце дикал лакхъяра, цунга дӀадодар лохдара тӀаберзабаь ба из болх. Комитет а группаш а тӀагӀертта къахьегаш я гучадаьха кхоачамбоацараш дӀадахийтара. Уж хьаллоац парте райкомо, юххьанцарча партийни организацеша, боахама кулгалхоша.

Цхьа масал доаладергда аз. ДӀадахача шера «Трансмаш» заводо ший ханнахьа пайда ийцабацар шин соанах латтача тракторни прицепех — кердача продукцех. — цудухьа тӀехьаюсаш предприяти яр из. Цун бахьанаш дукха дар: производственни мощность, эшшаш йола материалаш, комплектах деталаш ца хилар. Цхьабакъда, цул чӀоагӀагӀа новкъарло еш дар производствана чура кхоачамбоацараш. Цох хиннар — штурмовщина, план кхоачаш ца яр.

Партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитето специалисташ вӀашагӀ а теха болх ритмичность йоацаш беш хилара бахьанаш гучадаха лаьрхӀар. Производства массайолча звеньяша болх мишта бу хьежача гучадаьлар завода цхьаболча болхлоша балха тӀа гӀалаташ дувлийташ хилар. Тохкам беш гучадаьнна кхоачамбоацар дӀадовзийтар завода кулгалхошта. Комитете царга дӀахайтар болх лерттӀа ца барах уж бехктокхаме болга а, фу де дезе а.

ХӀанз заводе дукха кхоачамбоацараш дӀадаьхад: кхоачашъю производственни план, массайолча цехаша лерттӀа болх бу, хӀаьта апрель бетта баьча балхах парте райкомо а райисполкомо а дӀа-юха тела цӀе байракх хьожаньй царна.

Дукха доаладе йиш я иштта дола масалаш. Дика къахьегаш я гӀо-новкъостала йола группаш «Электроприбор» яхача заводе, III-ча межкдаьтта промысле, «Старогрознефта» транспортни конторе, иштта кхычахьа.

Района партийно-паччахьалкхен тӀахьожама органий дикача балхах лаьца дувцаш ца аьлча варгвац цу дикача балха хьалха латтарех а. Уж ба нн. А. И. Рагулин, М. М. Лавриненко, Р. Н. Чигрина, А. В. Синельников, иштта дуккха кхыбараш а.

Партийно-паччахьалкхен тӀахьожама массайолча звеноша бу болх тоабара массехк мероприяти чакхъяккха лаьрхӀар парте райкомо. Царех цаӀ — тӀабиллача балха участкана хьалхара коммуниста бехктокхам лакхбар, «Хьаьдда партийни декхар а кхоачашдайташ кхетам ле коммунисташта» яха дош дувцаш пленум е лаьрхӀад оаха укх гаргарча деношка. Цу пленуме райкома членаш, юххьанцарча партийни организацей секретараш хиларал совгӀа партийно-печчахьалкхен тӀахьожама новкъостала йолча группай кулгалхой а хургба.

В. ГОЛОВЕНКО,
Грозперча КПСС Старопромысловски райкома секретарь.

САТЕМ БОАЦА НАХ

«Георгий Александрович, — хетт аз Урус-Мартана районе, «Красноармейский» яхача совхоза партийно-паччахьалкхен органий новкъостала йолча группа председателага Куюмджиевга, — дувцал сона шоай халкъа контролерех, фуд цар дейхарех керттердар? Шийна хьалхашка ухка каьхаташ дӀа а теггта совхоза контролерий вожака истола тӀа Ӏодулл сома журнал: «Сага бамалаш гучайоах цунна карагӀдувлача гӀулакхаша» яхаш дола кица бакъдеш я ер тха контролерий ший тайпара йола «летопись». Бакъдар аьлча, кхоачамбоацарашца тӀагӀертта къовсам лоаттабеча тха контролерашта карагӀ мел даьннача гӀулакхех дувцац укх тӀа.

«14 мая саррахьа Дажаеви, Джанаралиеви, Махмудови чувоагӀаш йолча группо, — деш аз журнала тӀеххьарча оагӀонаш тӀа, — тохкам бир совхоза цхьоалагӀча отделене шурий-товарни ферма балха. Поста членашца вар ферма заведующи Арсанукаев, гулбеннабар берригаш дояркаш а. Группа членаш эггара хьалха хьежар ферма учетни ведомоста тӀа. Ветташ бола етт — 95 ба аьнна яздаьдар цу тӀа, хӀаьта гучадаьлар 5 етт кӀезагӀагӀа яздаь хиннарга. 100 Ӏаттагара доярката яьккхар 209 литр шура. ТӀаккха халкъа контролераш хьежар масса литр шура яьккхай дояркаша хьалхарча деношка. «12 мая яьккхай 180 литр, 13 мая 175 литр», — аьнна яздаьдар ведомоста тӀа. Контролераша хаьттар ферма кулгалхочунга а дояркашка а шура яккхара цифраш бе-бе хӀанай аьнна, хетарах денгара ди массаза доал тӀаеттаяла езаш ма ярий из аьнна. Корта болаш ер ма дий аьнна жоп даланзар цар. Дика тохкам баьчул тӀехьагӀа гучадаьлар ферме учет лерттӀа вӀаштӀехъяьккха йоацилга, цхьайолча дояркаша шура лечкъаелга. Контролерий инициативах из дош дийцар совхоза коллектива юкъарча собране. Цига гулбеннараша чӀоагӀа таӀазар дир бехке болчарна. № 1 йолча отделене ферме хинна кхоачамбоацараш кхыча совхоза фермашка ца хилийтара — из бар цу собране лоархӀам. Чува мегаргвий аьнна наӀарах пӀелг ца тохаш группа председатела кабинета чу хьачуволл лакхарча дегӀара нийсвенна саг: «Георгий Александрович, сай хур даьд аз совхоза складера дӀайийнача хӀамашта етташ йола дуст яккха гӀерташ. хӀана аьлча самолет каст-каста сеца латт из ца хилар бахьан долаш. Кладовщико йоах нормах йоагӀар дӀайийца даьннад шо. Тхона-м хилац цунах кхоачам, тхоай хурдаь из нийса дӀахьожае гӀертача а оаха хьийга къам зехьа доврг ма дий хӀанззехьа дӀайийнача хӀамашта подкормка ца йоия.

«Хьо бакълув, Хьасан, из мо хӀама ла мегаргдац. Укх сахьата тӀавехаргва вай кладовщик». Дукха ха ялалехьа тхо дагӀача чуваьлар барзкъех кӀай Ӏатташ йоахкаш вола кладовщик: «Сона ха-м даьра ховра Хьасан укхаза кхаьчалга, вӀалла сатем бий-хьогӀ укхан. Лоаца къамаьл дувц группа председатели, механизаторои, кладовщикои. ТӀаккха велавенна оал Хьасана «ХӀанз-м хьахецаргда Ӏа «хоромашкара товар».

«Гой хьона, аьлар Георгий Александровича уж арабаьлча, мел чӀоагӀа дог лазаш саг ва тха группа член Хьасан Салаханов. ДагайоагӀа сона тха совхозе партийно-паччахьалкхен органий новкъостала йола группа вӀашагӀйоллаш хинна собрани. Цу группа составе вахийта эггара хьалха цӀи яьккхар Салаханов Хьасана. ДикагӀа а чӀоалханеи бехктокхамеи заданеш кхоачашъеш а вола механизатор коллективо цхьа барт болаш хержар группа членалла. Бакъдар аьлча, Хьасан духьала вар ше харжара. Дукха лоархӀавацар из бехктокхамера гӀулакх тӀаэца. «Коллектива боккха тешам болаш ва хьо, — аьлар совхоза партийни организаце секретара нов. Мальсагова — цудухьа тха шеко яц Ӏа наха тӀадилла гӀулакх вӀаштӀехьдоаккхаргхиларах. Цу хана денз мел дукха къовсам лоаттабаьб хьинар долча Хьасана кхоачамбоацарашца, мел дукха уж ца хилийтара наькъаш лийхад ала хала да. Тахан совхозни механизатора халкъа контролера Салаханов Хьасана доккха сий ду совхоза коллективо.

Из санна шоашта тӀадилла бехктокхамера гӀулакх лерттӀа вӀаштӀехьдоаккхаш, кхоачамбоацарашца лира къовсам лоаттабеш хьабоагӀа хьалкъа контролераш отделене управляющи Дажаев, бухгалтер Махмудов, шофер Джанаралиев, иштта кхыбараш. Царех хӀаране мел даьр дийцача дукха моттиг дӀалоацаргьяр газетни мугӀараша. ХӀаьта цар балха керттердар фуд аьлча, ала мегаргда кхоачамбоацараш гучадаьха ца Ӏеш, уж ца хилийтара дукхагӀа къовсам лоаттабелга.

М. АУШЕВ.

Продукце дикал лакхъяра

Заводской района партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета инициативах 20-ча мае денз 20-ча июнага кхаччалца арахецаш йолча продукце дикалга хьожаш месячник дӀайолайир районе.

Месячнике дакъа лоацаш дукха къахьегамхой ба. Цу бетта къаьстта хьожаргба 1964-ча шера заводашка оттаяь хинна оргтехмероприятеш мишта кхоачашъю, 1965-ча шера лаьрхӀа оргтехмероприятеш оттаьйий а, хӀаьта укх ханналца даьр фуд а, малагӀа мероприятеш я укх 5 бетта кхоачашъе лаьрхӀараш а, кхоачаш ца яьраш а, малав цун бехке.

Цу бетта арахецача продукце дикал лакхъяра болхлой, инженерно-технически болхлой предложенеш гулъергья, хӀаьта уж ювцаргья комиссей заседанешка, производствана эшшача пайда эаргба царех.

Месячник дӀаяхьара берригача балхаца дакъа лоац предприятей партийни организацеша.

А. ДАВЫДЕНКО,
Заводской района партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета председатель.

НОВКЪОСТАЛ ДЕШ БА КОНТРОЛЕРАШ

Боахамашкара балхаш тоадара, кхоачамбоацараш гучадахара, уж дӀадахара, юкъарча рузкъана тӀакхувдараштa никъ бехкара — тӀабахийтаб берригa шоай низ Надтеречни района партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета новкъостала йолча группаша.

ДикагӀчарех цаӀ лоархӀаш я районе «Минеральный» яхача совхоза Хасимиков Мудара кулгалду цхьайтта сагах латта группа. БӀаьсти яьлча денз кхашкара балхаш мишта ду хьожаш даим тӀахьожам лоаттабеш хьабоагӀа цун членаш: совхоза керттера инженер Чередниченко Федор, объездчик Хубазов Ахьмад, диспетчер Нухаев Сулим, кхыбараш.

Лаьтта аха а макхаш даха а доладалехьа юртбоахама техникеи тӀехьатоссаш йола инвентари дика тоаьйий хьежар группа членаш. Царна гучадаьлар цхьадолча нохарий рамаш лийлхаи кӀезигагӀа бале а пхийтт-ткъо макха эшаши хилар. Совхоза дирекцега дӀахайтар халкъа контролераша кхоачамбоацараш, уж гучадаьнналга а сиха дӀадаха дезаш хилар а.

Эггара хьалха дӀабе болабир совхозе кен, горох, кхыйола культураш. Хубазов Ахьмада гучадалаьр горох тӀехига дӀаювш хилар. Къаьстта кхай йистошка дукха юсар горох оахама тӀа, лаьтта лерттӀа тоаданза хиларах дар из, цудухьа юха аха дийзар 10—12 гектар хиллал дола лаьтта, йоагӀача бесса кӀоарга дӀае йолайир горох.

Цхьаццадола кхоачамбоацараш гучадаьха, уж дӀадаха новкъостал дир тӀахьожама группа членаша хьажкӀаш дӀаювча юкъа а. Совхоза кхоалагӀча бригаде дӀаювча хьажкӀашка хьежача Хасимиков Мударай Нухаев Салманаи гучадаьлар 10—12 сантиметр кӀоарга дӀае еза хьажкӀаш 5—6 сантиметр мара кӀоарга ца ювлга. Къаьстта во хулар квадраташ сеяльщика Абуев Апте хьажкӀаш дӀаювча кхай тӀа.

ХьажкӀаш мел кӀоарга дӀае еза хьийха дацар механизатораштa совхоза керттерча агронома, цул совгӀа хьажкӀаш дӀаювш дола кха лерттӀа обработка яьза долга шийна ховшше а из болх дӀаболабайтабар бригадира Висаитов Ӏалве. Культиваци е езаше макха а баькха дӀае йолайир хьажкӀаш. Бакъда, халкъа контролераш юкъебаьхкачул тӀехьагӀа-м культиваци а яь мара дӀаензар хьажкӀаш 40 гектар совгӀа долча лаьтта.

Иштта йоакхо еш хилар партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета новкъостала йолча группа членаш механизатораштa болх бара эша хьалаш тоадара а. БӀаьстаи юхье кхашкара балхаш дӀадоладеннача хьалхарча деношка бийсаш яха мегаргйолаш яцар «Минеральный» совхоза кхашкара станаш, хӀана аьлча, уж тоаяра хӀама даьдацар укхаза. КӀал дакха метташи тӀадахка юврагӀаши, мукъача хана деша газеташи журналаши, ловза шахматаши яцар цига. Ханнахьа оарцагӀбаьнна, группа членаша дӀадахийтар уж кхоачамбоацараш.

Халкъа контролераша гӀо дарах вӀаштӀехьдаьлар совхозе лоацача хана а доаггӀача тайпара дика а 600 гектара тӀа горох, 100 гектара тӀа генараш, 950 гектара тӀа хьажкӀаш иштта кхыйола культураш дӀае.

Совхозе минеральни удобренеш меллий а уж дӀа мишта оттаьй а хьежар апрель бетта нов. Хасимикова группа. Гучадаьлар кӀезигагӀа яле а 300—350 тонн эшача 50 тонн мара минеральни удобренеш ца хилар. Бехк бир цар склада заведующена Закриев СаӀида, удобренеш лерттӀа ца лелаярах.

Терко ца еш битанзар халкъа контролераша хьайбай боахам а. Жа дахкара компанена мишта кийчо яьй хьажар уж. Царна гучадаьлар боккхагӀа болча жа Ӏуша Абубакаров Ӏаьласи Мусханов Салманеи кулгалдеча бригадашка сакманщикаш тоъаш ца хилар, кӀезига яр цига комбикорм, ханнахьа кхахьацар жена хий, лерттӀа тоаьяпар желаш. Цу гӀулакха бехке вар управляющи Зармаев Йоха, совхоза керттера зоотехник, ветлор.

Кхоачамбоацараш дӀадахара контролерий инициативах яьча совхоза парткома собране замечанеш йир бехкечарна. ХӀаьта жа кхабара эша доакъараш Ӏалашдараи хий тӀакхухьилга вӀаштӀехьдаккхараи хоадам боллаш гӀулакх дир цул тӀехьагӀа.

Дика дакъа лаьцад халкъа контролераша жа ларгараи йол хьакхараи кийчо еча. ХӀанз беррига низ тӀабахийта лерхӀ цар уж лоархӀамера ши гӀулакх ханнахьа а дика а чакхдаккхара.

ЦаӀ мара хинна Ӏац Надтеречни районе ший декхараш тешшаме кхоачашдеш йола партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета новкъостала йола группа. Хьоахае езаш я «Гвардейский» совхоза Хасбулатов Мусас кулгалду группа. Кхашкара балхаш мишта ду хьожаш а кхоачамбоацараш дӀадаха новкъостал деш а хиннаб цу группа членаш. Иштта тӀахьожам лоаттабаьб цар хьайбай боахама а. Совхозе доахан меллад а цар учет нийса лелайой а хьежар дукха ха йоацаш группа членаш. ЦхьоалагӀча отделене Магомадов Ахьмад заведующи волча шурий-товарни ферме учете а доацаш леладеш дола 28 бежан гучадаьлар. Ховш да уж доахан совхоза долга, бакъда учета юкъе а ца дохийташ леладаьд уж фермаи отделенеи кулгалхоша, царех шоашта хеттар а даь, шоай тийша болх кхоачашбар духьа, чакхдаланаар из, хӀана аьлча, фийла ба «Гвардейский» совхозера халкъа контролераш.

Иштта болх беш ба тха халкъа контролераш уж даим фийла ба.

Ш. ДЖАНАЕВ,
Надтеречни района партийно-паччахьалкхен тӀахьожама комитета председатель.

ГӀИШЛОНХОЙ СОВГӀАТ

Наьсарен района «Электроинструмент» яхача заводе болх беш болча дай-ноаношта дика совгӀат даьд № 11 йолча гӀишлон-монтажни управлене гӀишлонхоша. Из я керда хьаяь бӀаь шовзткъа бера лаьрхӀа ясли-беш.

Хьалхара 25 бер 19 мае хьайцар оаха. Укх деношка берий менгеш хьадеча хьаэцаргда юхедиса бераш.

Укхаза я лувча моттиг, столови, салоӀа цӀа. Дика кийчъяьй берий майда. Коа хьаяьй беседкаш, бассейн.

Д. БЕССАРАБОВА,
«Электроинструмент» завода ясле-беша заведующи.

ТОРГОВЛЕ БОКЪОНАШ ТЕЛХАЮ

Ӏалаьмате доккхий декхараш латт торговле болхлошта хьалхашка. Уж кхоачашдара низ а теркам а тӀабохийташ болх беш дуккха болхлой ба торгови системе. Цхьайолча ресторанашка, столовешка, тикашка дӀачуваьлча бӀаргагучча нийслу «Коммунистически къахьегама сийлен цӀи яккхара къовсам лоаттабу коллективо» яха лозунг. Цхьайола коллективаш из цӀи яьккха, наха сий деш я. Иштта дий-теш массанахьа а? Цу хаттара жоп лу дукха ха йоацаш Надтеречни районе госторгинспекцерча болхлоша яьча проверочни рейдо.

Сий доацаш, кӀезига лоархӀаш да наьха хьакъ дӀар, цхьабакъда, цу районерча цхьаболча торгови болхлошта иштта хетац из. Паччахьалкхен мах килограммах 3 соми 6 кепиги хинна II сорта боабашка дулх 4 сомахи 88 кепигахи дехкад № 2 йолча тика заведующе нов. Кациева. Тика чу бӀеха я, жалобайи предложенейи книжка дац, № 3 йолча тика заведующе нов. Мастахаева мах 75 кепиг болча чкъаьран консервах 87 кепиг доаккхаш 48 банка еххай.

Боккха кегар ба № 1 йолча столове (зав. Магаметхаджиев). Тохкама гӀулакха хьаийца хиннача котлета шин порцех эзача цхьацца бӀаь грамм эшаш хилар. Иштта гучадаьлар, кхыйола блюдаш а йоатӀачул кӀезигагӀа хилар. Дукха продукташ я столове паччахьалкхен мах лакхбаь йохкаш. Масала, паччахьалкхен мах 47 кепиг болча банках 54 кепиг доаккхаш йохк кабачкови икра, 93 кепиг долча банцах 97 кепиг доакх баклажанах, иштта кх. дӀ.

Столове жалобайи предложенейи книжка дац, цхьаккха шийла закуска яц, продукташта мах тӀаболаш йола ярлыкаш яц, столове болх бу ха тӀаязъяь йола объявлени а йоацаш я.

Антисанитарни порядок я №№ 2, 4, 10 йолча тикашка, книжни магазине — (завмаг Зубораев). Райпо кулгалхоша цхьаккха тӀахьожам лелабац хьаеча маькха. ДукхагӀа йолча хана маькх бийда юс, маькха вагонеткаш бӀеха хул, пишкаша ремонт ца еш болх бу дукха ха я. № 1, 4 йолча тикашка, № 1 йолча ларекe наха дукхагӀа эшаш йола продукташи товараши дукхагӀа йолча хана доацаш хул.

Госторгинспекци хьежача 26 предприятех 18-не торгови бокъонаш телхаеш хилар гучадаьлар.

Бутт боалаш латт госторгинспекце Надтеречни райпо председатела торгови бокъонаш телхаеш бола нах бехктокхаме оза аьнна тӀадилла.

Цхьабакъда, шийна тӀадилла гӀулакх цо хӀанз а кхоачаш даьдац. Респотребсоюза кулгалхошта ховш дий-те из?

А. ТОВСУЛТАНОВ,
госторгинспекце начальника заместитель.

С. ШАДИЕВ,
тха спецкорр.

ХӀАНЗ КХЕТАДИЧА ТӀЕХЬАДАЦАР

Город Грознера Катаяма цӀерагӀа йола керда поселок дикка деӀаенай укх тӀеххьарча шерашка. Цига керда хьалдаьча цӀеношка баха хайшаб бӀаьш къахьегамхой дезалаш, хьайийлай дуккха бахача наха чӀоагӀа эшаш йола предприятеш.

Цхьабакъда, ала доагӀаш да царех цхьаяраш лерттӀа болх беш яц. Масала, цу поселкерча кердача бане коллективо март бутт хьахилча денз цкъа шийбетта план кхоачашъяьяц. Цу гӀулакха бехке яр бане коллектив яц, из хьинаре къахьегаш я.

Беррига бехк цунна эша хьалаш вӀаштӀехьа ца доахарий ба. Каст-каста хий ца хиларах болх ца беш хул бани. Иштта гӀулакх нийсделар укх бетта 22 дийнахьа. Бани хьаелларга сатувсаш делкъел тӀехьагӀа кхо сахьат даьлча денз ворхӀ сахьат даллалца лаьтта а лаьтта цӀабахар нах. Из сурт хул хӀара шоатта дийнахьа, кӀирандийнахьа, цхьадолча кхыча деношка а. Бане болхлошкара, къахьегамхошкара дукха жалобаш ихай «Водоканалтреста» управляющега цу хьакъехьа, бакъда, цунах хулаш хӀама дац. Иштта кхухьийтача жалобашта жоп а ца луш Ӏеш ба треста кулгалхой а. Горисполком хьежача бакъахьа яцар-хьогӀ цу гӀулакха бехке вар малав.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Дика да эш культпросветучрежденешта

Духовни культурни вахара центраш я юртара клубаш. ТӀаккха, цкъаза дукха безам боацаш хӀана ух цига кагий нахи мехкарийи? МалагӀа да цун бахьан? Малав из болх тоабе новкъостал дергдар? Цу тайпара хаттараш духьалъотт Шаьла района культпросветучрежденей болх теххача.

ГӀАР-ТАТА ДОАЦАШ

Шаьла районе Курчалой юрта за культура ЦӀа. Из хьалха районни центр хинна йоккха юрт я. Дукха ба укхаза кагирхой.

Цхьаккха а бехктокхам лоархӀаш воаца саг ва культура ЦӀен директоралла хьожаваьр — Ибрагимов Шамал. ЦӀена болх беш воацача, шийх доккха хӀама хеташ волча цо хийра баьхар кагирхой.

Из везаш саг вац районни культура отдела кулгалхой мара. Цхьабакъда, Шамал цу балха тӀа хьожавелга шоашта хайначул тӀехьагӀа комсомольски организаци раьза яцар, дехьара а сехьара а дешаш кхувсаш бар комсомольцаш, хӀьта а магийтар цар из, дош гӀотта ца деш дитар. ХӀама дӀаоала даланзар. Цунах даьнна «беркат» гуш да — чӀега теха латташ культура цӀа, сакъерда цкъаза Грозне а водаш, айлаюкъе делаш нов. Ибрагимов.

КӀЕЗИГ-ДУКХА ТОАЕ ЕЗАР

Сержан - Юртарча юкъерча школа дешара даькъа заведующе тамаш ю шоайцига сагота хӀанай ца хови. Во боацаш кагирхой а ба цигара бараш. Дукха ха йоацаш вӀашагӀъеллай художественни самодеятельность. Цхьабакъда, балхара баьнначул тӀехьагӀа салаӀа моттиг-м яц.

Клубе баха дог дагӀац: мегаргӀоацача яьннай из. КӀезиг-дукха яь а ремонт е езаш я. Малав из ергъяр? Цун заведующи ва Эльдаров Жемалди цхьаккха а инициатива йоаца саг. Наггахьа комсомола комитета членашца клубе вай хул Эльдаров, кулгалца пенаш тӀа улла мӀад юст цо линейкана. Из-м сел хала болх мичаб. Цхьабакъда, ийнаш дилари пенашта кӀир тохари хала а низ тӀабахийта безаш а болх ба. Кхы а чоалханегӀа гӀулакх да гобаьккха гаьнаш йогӀари зизаш нийсдари. Совхоза отделене кулгалхошей юрта Советой дича мегаргдолаш да из гӀулакх. ХӀаьта цо, Эльдарова, тӀехьагӀа цхьан совещане къамаьл дергда, царна критика а еш. Ишта а, вешта а, клуб яьсса латт, хӀаьта цунна ремонт яра кулгалхоша деш цхьаккха а хӀама дац. Иштта мара кхы бала боацаш деладу гӀулакх!..

Воскресник а даь шоаш е мегаргйолаш яр ремонт. цхьабакъда из де дог дагӀац. ХӀаьта дог ца деча хӀама мича дулу.

КОМСОМОЛЬЦАШ БА ДАЙ

Мескер - Юртарча клубе баькха хьаьший массаза а цецбоал: «Ер я хьона клуб! Еррамогг Шаьлара а лохаргъяц Ӏа».

Цецвалар тамаш а яц. Шийна товчча тайпара салаӀа йиш я укхаза сага: кердача кинокартинага е концертага хьажа, керда газеташи журналаши деша, шахматех а шашкех а ловза. Клубера ара а ца воалаш довла йиш я совхоза отделенерча юрта боахама хьалха латтарий хьоккамаш а дӀахора планаш а — уж дувц хоза кийчъяьча фотомонтажашеи стендашеи. Укхаза вӀашагӀъеллай художественни самодеятельность, кагирхоша салоӀаш сакъердаме сайренаш ю. «Сагот ца далийтар духьа» яхаш я Мескер - Юртарча кагирхой девиз.

Из долла хӀама вӀаштӀехьдаьккхар, кагирхой оарцагӀбаьхар, бе беза болх царга байтар клуба заведующи Халаева Тамара я.

ЗАВЕДУЮЩЕНА САГОТА ХЕТ

Зубайраев Сайд-Эми Дубай-Юрта клуба заведующелла хьожаваьча хана гӀадбаха дукха бар, хӀанз мукъах юххера а, вай клубо а берг хургбакх болх аьнна хеташ. Цхьабакъда, сов хьалха гӀадбаха хиннабар Дубай - Юртара кагирхой. Юрта сагота хург мичай, культурни ӀаьдалагӀа салаӀа йиш хургъя-кх аьнна хетар царна. Сайд-Эми хьежаш вар. Хьежаш бар кагирхой. Цхьаккха хӀама, деш вацар клуба заведующи нов. Зубайраев. Балха а вагӀацар наггахьа мара.

Дубай - Юрта культурни вахаре цхьаккха а хӀама хувцадаланзар. ХьалхагӀа а мо мара йолаш яц художественни самодеятельноста кружок. Цхьаккха а хӀама дац: е сайренаш а, е культпоходаш а, е лекцеш а, е концерташ а.

Кулгаш Ӏодаххача висав Сайд-Эми. — НизагӀа иллеш дахийта йиш мичай нахага. Дог доагӀаш хила веза цу гӀулакха, — йоах цо.

Сагот ду юртарча кагирхоша. Кагийча наха новкъостал де дезар района культура отдела а комсомола райкома а оагӀонгахьара. Из дувца а ма дувца. Хьаьший санна клубе чу а этте дӀабахар мара кхы цар хӀанзалца даь хӀама дац. Массаза а хьачу а баьхке, дӀа-хьа хьеже клуба чу гӀолла бӀарг а лекхе, хьехамаш а дийя дӀаболх. Керттердар, сона хетаргахьа, шоаш а, шоай болх а, нах а бе-башха ца хеташ ца хилар да хӀама бе-башха ца хеташ хилар—дог дӀалоацадалар, ханал хьалха валар ма дий. Кагирхой гӀулакхаш бе-башха ца хеташ хила йиш яц районни культура отделеи комсомола райкомеи кулгалхой, новкъостал де деза цар, хӀаьта кагирхоша инициатива шоай бе йолла еза, тӀаккха дер тӀа деларгда гӀулакхаш.

Комунистически кхетамца кагирхой кхебара хьакъехьа культура отделеи комсомола райкомеи къамаьл доладелча, цу сахьате дагарье болалу уж: «Тха района юрташка 16 клуб я, культура ЦӀенош — 2, культура отделе — дӀа-юха леза 2 автоклуб, художественни самодеятельноста дакъа лоацаш 234 саг, и. дӀ.».

Культуросветучрежденеш дукха хиларах доалаш дац гӀулакх, цу учрежденей болх дика вӀаштӀехьбаьккха хила беза, царна кулгалде ха деза. Цу гӀулакха да эш.

А. МАГОМЕТОВ.

Немецко - фашистски захватчикех Ростов - на - Дону мукъаяьккхачул тӀехьагӀа 2.600 квадратни метр мара чуӀе моттиг йисаяцар городе. ХӀанз цигара чуӀе моттигаш 5 миллион квадратни метрга дӀакхаьчай.

СУРТА ТӀА: Ростов-на-Донура Энгельса улица.

В. Турбина сурт.
ТАСС фотохроника.

СПОРТ

Укх деношка Ерригсоюзни спартакиада зачет луш яхье а баьнна хьежорга топаш кхийсар ДОСААФ-а Заводской райорганизаце. Укхаза дакъа лоацаш хилар хӀаранеца виъ маӀа саги цхьа кхалсаги йола района 28 команда.

Топ нийса кхосса ховш хилара лакхара говзал хьахьекхар командиш хьалхара моттиг яккхара къовсам лоаттабаьча ГрозНИИ команда. 1331 очко а йоаккхаш хьалхара моттиг яьккхар цо.

1250 очко яьккхача «Гипрогрознефта» завода командана шоллагӀа моттиг кхаьчар, хӀаьта кхоалагӀа моттиг — 1226 очко йолча ВОХР-а командага яр.

ДОСААФ-а Заводской районни комитета дӀа-хьа тела кубок елар ГрозНИИ командана.

МаӀача наха юкъе нийса топ кхоссара яхье дакъа лоацаш хиннача ГрозНИИ-ерча цхьоалагӀа разрядник волча Гончарована, хьалхара моттиг яккхарах истола тӀа лоттаду сахьат делар. Богданова «Гипрогрознефта» шоллагӀа моттиг яьккхар, цхьоалагӀача разрядника Ларина (ГРОЗНИИ) — кхоалагӀа моттиг.

Кхалнаха юкъе лаьттача яхье нийса топ кхоссарах шоай лакхара говзал хьахьекхар хьалхара моттиг яьккхача спорта мастера Крафта (ГРОЗНИИ). Цунна истола тӀа лоаттаду сахьат делар. ШоллагӀа моттиг яккхарах Грозенски химико-технологически техникумерча цхьоалагӀча разрядника Паршинана будильник делар. КхоалагӀа моттиг яьккхар ВОХР-рча цхьоалагӀча разрядника Герасимовас.

1965 шерарча спартакиаде дакъа лоацача района чемпионаш хиннача Гончаровнеи Крафтанеи ДОСААФ-а ЦК-а значокаш елар.

ВОЛЕЙБОЛ

Подгруппаш лайза яьлар. Цар ловзарах хьахиннар ер да: СКА Ростов — СКА Свердловск 3:2, «Динамо» Иркутск — «Динамо» Воронеж 3:2, «Спартак» Сочи — «Буревестник» Волгоград 3:0, «Волга» Куйбышев — «Динамо» Тамбов 3:0. Грозненски спартаковцаш Московски областерча «Урожайца» лайзар. Вай волейболисташ кӀаьдбенналга холуш дар цу ловзарга. Дукха сакъердаме дацар ловзар. Цхьабакъда, хӀаьта а йоккха опыти лакхара говзали йолаш хиларах вай волейболисташ укхаза счет 3:1 йолаш котбаьлар.

Юххьанцара ловзар чакхдаьннад, дӀахо финал хургья. Финале ловзаш 6 команда хургья. «Спартак» Грозный, «Спартак» Сочи, СКА Ростов, «Динамо» Иркутск, СК ГСВГ, «Динамо» Тамбов. Финале Иркутскерчеи Тамбоверчеи динамовцашцеи, хӀаьта Ростоверча армейцашцеи ловзаргба грозненски спартаковцаш.

Д. КОДЗОЕВ.

ГАНДБОЛ

Гандболах ловзаш котъяннача РСФСР-а лакхехьарча дешара заведенешта юкъерча яхье дакъа лаца бокъо лургйола матч хилар Грознерча шин институтерча студентий командашта юкъе.

ТӀагӀертта лоаттабаьча къовсаме счет 14:12 йолаш котбаьлар мехкдаьтта института студенташ. Июне зональни яхье дакъа лоацаш хургба мехкдаьттахой г. Ставрополе.

Н. ДЖАБРАИЛОВ.

УКХАЗА КЪОНА БОЛХЛОЙ КИЙЧБУ

Халкъа боахама дукххача доакъошта эша къона говзанчаш кийчбеш я тха № 5 йолча городской профессионально-технически училище. Из я электросварщикаш, сварщикаш-автоматчикаш, мехкдаьттаи химически промышленноста оборудоване слесараш - монтажникаш кийчбу республике а Российски Федераце а йоккхагӀа йола училище.

Укх шера училище дешаш ва 680 дешархо, царех 300 саг сварочни професси Ӏомаеш ва. 100-нел тӀех саг ва, производстве болх а беш, училища сайранарча отделене Ӏома а бенна, электросварщика квалификаци караерзаеш. Селлара дукха дешархой Ӏомабара эшаш йола материально - технически база я училищага. Сварщиккий професси Ӏомаю 70-нел тӀех дешархой слесара-монтажника професси Ӏомаю 60 дешархой цхьан ханна болх бара йолча моттигашца Ӏалашбе вӀаштӀехьдоал аьлча кхоачам ба. Йоккха терко еш да сварщикаш-автоматчикаш кийчбар, хӀаьта уж эггара хьалха дӀадахача шера арахийцаб. Ка маьхал а йоалаш уж кийчбара училищага йолаш я флюса тӀоана кӀал автоматически ахавтоматически сварка яра, углекисли газа юкъе сварка яра, аргоно-дугговой сварка яра эша оборудовани а кхьдар а.

Тха училище ювцаш аланза даргдаш цун цхьоагӀо йолча, вӀаши кхоаттеннача, дукхача къамех бола нах юкъе болча коллективах. Города Грозне а Советски Союза кхыча городий а тайп-тайпарча предприятешка производственни практика чакхйоахача хана тха дешархоша ка маьхал а ювлаш пайда ийбу училище шоаш Ӏомадаьрех. уж дӀанийслу производства хьалха латтарашца а новаторашца а, цар доккхал ду коммунистически къахьегама бригадашта юкъе а болаш шоаш балхаш дара.

Тха дешархой штатни производственни практика чакхйоахаш болча предприятей группай кулгалхоша а царех къаьст-къаьстараша а язъю дукха отзываш ух училище. Иштта, масала, № 7 йолча треста Ярославски специализированни монтажни управлене начальника нов. Чемодурова белгалбу тха училища дешархой сварщикий-автоматчикий дика болх. Цар дӀахьекхад шоаш хьинаре общественникаш, рационализатораш хилар. Управлене болхлой коллектива доккха новкъостал даьд цар керда хьалду лоархӀамера химе гӀирсаш ханал хьалха йистедахара. Цу управлене приказах дешархочоа Мухин Евгенена совгӀат деннад цо рационализаторски предложени ялар1х.

Саратовски Химкомбината партийно-комсомольски штабо хьахойт дешархоша лоархӀаме йолча объекташка, балха дикал лакха а йолаш, производственни заданеш 120—140 процент кхоачаш а еш химически оборудованена монтаж яь хилар.

Тха дешархоех дика отзываш ух тхога города Грозне дуккхача предприятей кулгалхошкара.

«Дика болх бе, дика салаӀа», — иштта я вай кагирхой девиз. Спортивни секцей, художественни самодеятельноста балха юкъе дакъа лоацаш хилар, театреи кинотеатреи ахар, республика районашка ухаш еча туристски походашта юкъе дакъа лоацаш хилар — из деррига а дешархошта дола башха дика салаӀар да.

Дешаш а болх беш а даьха толамаш бахьан долаш цкъа енна ца Ӏеш Профтехобразоване керттерча управлене Сийлен грамоташ тийннай училищана. Укх шера ВЛКСМ обкомеи горкомеи карара кара тела цӀе байракхаш делаеш я училища комсомольски организаци.

Ка маьхал а ювлаш квалификацеш йола болхлой кийчбарах базовой предприяте — Московски № 7 йолча тресто дикача дешашца хьоахаю тха училище. Специальни монтажни балхий Паччахьалкхкомитета № 7 йолча треста кулгалхоша тха училищах, къоначa кадрай пхьоалле, аьле, мара цӀи яккхац. ХӀаьта из хозахета а алац. Оаха кхебаьраш нийсбала йиш я тайп-тайпарча городашка йолча цу треста монтажни управленешка: Ярославле, Волгограде, Рязане, Грозне, кхычахьа. Пхьайолча монтажни управленешка болхлой коллектива керттера низ ба оаха кхебаьраш. Тха училища арахийца Николай Щетолков, Виктор Жланов, Николай Сивцов, Анатолий Кислов, дукха кхыбараш хӀанз монтажни бригадай бригадираш болаш болх беш ба.

ХӀанзачул тӀехьагӀа ши бутт баьлча вай сий долча болхлой класса мугӀараш юкъе гӀоргба училище яьккха кхы а 350 кагий нахи мехкарийи. Уж бӀартаго йиш хургья эггара йоккхагӀа йолча Балаковски химкомбинате, синтетически хьаьса Рязански комбинате, Ярославски мехкдаьтта чакхлоахача заводе, Ереванский ТЭЦ-е, Грозненски нефтемасло-завода объекташка, Сумгаитски ТЭЦ-е, кхычахьа а. Укх шера училище хьа а эпаргья йоккха кагирхой группа... БархӀ шерара дешар дийша боала кагирхой массане сий ду гӀишлонхой професси Ӏомае тха училище деша бахка тӀахьех оаха.

Ф. ГИЛУНОВ,
№ 5 йолча ГПТУ директора дешара-производственни даькъа вола заместитель.

ГӀИШЛОНХОЙ ХЬАШТАШ КХОАЧАШДЕШ

ГӀишлонхошта эша аьта жагӀа, гӀум, кхыйола материалаш дукхагӀа хилийтара хьинар кхо ца деш къахьегаш я Грозненски рудай йоацача Управлене карьерий коллективаш. Царна юкъе хьалха латтачарех я нов. Цурова кулгалду Аргунски карьера коллектив. Валови продукци арахецара пхе бетта план 20-ча мая кхоачашъяьй карьера болхлоша. Ер бутт бовлехьа июнь бетта чотах дукха гӀишлон материалаш арахепа дош деннад цар.

КарагӀдаьнначох кхоачамбаь Ӏеш бац карьера болхлой. ХӀара смена норма 140—150 процент кхоачашъеш ,укх деношка хьинаре къахьегаш дукха бригадаш я. Царех я нн. Усманов, Никитин, Ахмерзоев, Аксенов, кхыбараш керте латта бригадаш.

Н. МАГОМАДОВ.

ЙОККХАГӀА ЙОЛА ДОТТАГӀА

...ТӀом. ХӀара гӀа мел баьккхача халонаши хатараши. ХӀаьта а шийна дагалаьттар кхоачашдир Муриенко Евдокия Петровнас. — Хьехархой институт чакхъяьккхар цо. Бакъдар аьлча, Москве дӀадоладаь дешар Орджоникидзе чакхдаккха дийзар. 1944 шера йоккхий топаш ювлача хана, геттара къона хиннача Евдокия Петровнас химе ший хьалхара урок, дӀайолайир Серноводскерча юкъерча школе. Цу хана денз дукха шераш дӀадахад. Хьехархочун говзал кхаьчар Евдокия Петровнайга.

Учительске дагӀа тхо. Евдокия Петровна ший балхах, шийх дувца дукха тӀера яц. Цунца балха болча новкъосташа дукхагӀа дувц. Хален эшаш долеи химе предмет хьехара йоккха опыт я цун. ХӀара ший урок, хӀара керда материал опыташ еш хьех Евдокия Петровнас. Химически кабинета оборудовани ещ дукха къахьег цо берашца. Дукха опыташ ю, химически кружокашта кулгалду. Химехи юрта боахаме цун лоархӀамахи, вай сийлахь - боккхача химикехи лаьца дешархошца беседаш ю хьехархочо.

...Ший дешархой хьоабича йист хилар даьлар Евдокия Петровнага:

— Лакхерча классашка хьехаш я со, — яхаш дувц Евдокия Петровнас, — итталагӀча класса руководитель а я. Къахьегам дукха безаши дика оамалаш йолаши да са бераш, цаӀ санна ше вар комсомволец а ва. Двойкаши? Уж тхона йицъенна дукха ха я. Тхона хӀанз дагалаттар массава а тӀехдика дешаш хилар да.

ХӀанз-а тӀехь боккхача безамца хьебу Евдокия Петровнас школа йисте а яьккха деша багӀа е болх беш бола ший питомцаш.

Цо хьийха дешархо Евгений Федорович Московски институт а яьккха цигга хими хьехаш ва. Антономкина Людмила Ленинградски университет чакх а яьккха химик йолаш я.

ТӀаккха мишта белалацар, ше дӀадийна фу хоза хьийкъача сага бӀарг. Цо хьийга къа зехьа мича дайнад. Иштта гӀоздоал хьехархочун дог а ше хьийгача къих сом хьахилча. Цунна дола доккха совгӀат да, нагахьа санна дешархошта ше хьеха предмет деза а денна ший ларрах уж дӀабахача. Цудухьа ший дешархой химикаш хинна дӀабахар Евдокия Петровнайна йоккха дегагӀоздале йолга кхетадеш да.

Кагийча нахеи мехкарашеи шоай хьехархочунца даим бувзам лоаттабу. Дезача денца даькъал ювцаш каст-каста письмош ух цунга ший берашкара. Студенташ, агрономаш, хьехархой, инженераш шоашка дика а во а деча шоай хьехархочунца дагабувл, цунгара хьехам эц.

П. КИРИЕНКО.

Доазаг дехьара

КАИРСКИ КОНФЕРЕНЦИ ХЬАЙИЙЛАЙ

КАИР. 27 май. (ТАСС). Селхан укхаза Ӏарбий мехкий Лига помещене чу хьайийлар Ӏарбий мехкий правительствашта керте латтарий шоллагӀа конференци. Цига дакъа лоацаш я ОАР-а, Йеменски Ӏарбий Республика, Саудовски Араве, Сире, Ливана, Иордана, Марокко, Ливе, Ирака, Алжира, Судана, Кувейта делегацеш. Палестинера ена делегаци лоархӀаш ва Палистина мукъаяккхара Организаце исполнительни комитета председатель Ахмед Шукейри. Премьер-министрий конференце балхаца дакъа лаца ца тугаш Ӏензар Тунис мара.

Юххьанцара къамаьл а деш конференци хьайийлар укх совещане лоархӀам а хӀаьта иштта цо цига дувца деза дешаш лоархӀаме хилар. белгалдаьккхача Ӏарбий мехкий Лига генеральни секретара Хасуна. Цул тӀехьагӀа гулбеннарашка къамаьлаш дир Сирийски делегацена керте латтача Атаси а вӀашагӀкхийттача Ӏарбий Республика делегацена керте латтача Закар-Мохи Эд-дина а. Цул тӀехьагӀа хьакхайкадир, дӀахора заседани къайлача наӀарел чухь хургхилар.

Кепа йоазоно баь хиннача хоамах, Ӏарбий паччахьалкхенашта юкъерча гӀулакхий деррига доакъош — военни, политически, технически, экономически, финансови, культурни и. кх. дӀ. — чулоацаш дола 24 дош латт совещане ден повестка тӀа.

Эггара лоархӀамегӀарча политически дешашта юкъе Ӏарбий правительсваша Ӏарбий конференцей резолюцеш кхоачашъяра хьакъехьарей Ӏарбий дунен чурча политически гӀулакхий хьакъехьарей. Ӏарбий мехкий Лига генеральни секретара Хасуна доклад. Малхбузен Германе Израиль бакъ а яь тӀаэцарца дувзаденна цунцара дипломатически гӀулакхаш Ӏарбий мехкаша хоададара хьакъехьа, Ӏарбий мехкашкара къамий - кортамукъален боламаш хьаллацара хьакъехьа, и. кх. дӀ. Военни дешашта юкъе ювцаргья ВӀашагӀкхийттача Ӏарбий Эскара штаба начальника Али Амера доклад. Конференце иштта дувцаргда Ӏарбий юкъара рынок вӀашагӀйолларах дола дош а.

Ӏарбий правительствашта керте латтарий совещанена нийсса хургья Ӏарбий паччахьалкхений оборона цхьана лоаттаяра Совета заседани а.

КХЫ А БОМБАШ ЧУЙИЙТТАЙ ДРВ-ена

ЛОНДОН, 27 май. (ТАСС). Селхан массехказза Вьетнама Демократически Республикана бомбаш чуетта тӀаяха хиннай американски самолеташ. Рейтера агенства беча хоамах, бомбаш чуйийттай Ханоера къулбехьенгахьа 80, 140, 150 миль гаьна ядача объекташта.

БӀАЬ ШУ ДАЬННАЧУЛ ТӀЕХЬАГӀА

ВАШИНГТОН, 27 май. (ТАСС). США сенато селхан могайир негрий харжара бокъоний хьакъехьара законопроект. Цу законопроекта тӀехьа хилар 77 сенатор, духьала — 19.

Сенато тӀаийцача законопроекта тӀа оттадаьд йоазув-дешара ценз дӀайоаккхилга. Цу тӀа иштта йоах, неграш харжархошта юкъебахьар духьа уж дӀаязбе федеральни правительства викалаш бохийтаргболаш ба къулбехьарча пхе штате — Алабаме, Миссисипе, Джорджию, Къулбехьен Королине, Луизиане.

Голосовани чакхьяьнначул тӀехьагӀа сенате кӀезигагӀа болча республиканций лидера Дирксена (Иллинойс яхача штатагара) мукӀарло деш аьлар, «из проблема (негрий харжара бокъонаш,—Корреспондента белгало) къоастае доладалара бӀаь шу ийшар вайна».

Конгресса викалий палате йохьийташ я хӀанз законопроект. Цига хьатӀахулча бетта хила мегаш я цунна голосовани.

ХАЛКЪАША ВИЙ КХАЙКАЮ АГРЕССОРАШТА

РУМЫНИ

Латаш долча Вьетнама халкъапарча барт-цхьоагӀон кӀиранна хетаяь собрани хилар Бухаресте. Из вӀашагӀтехаяр Румынерча машар лораяра Къаман комитетои кхалнаькъа Къаман советои. Къамаьлаш даьраша хьакхайкадора Вьетнама духьалара США агресси шоаш геттара харцахьа лоархӀаш хилар, белгалдоахар, Къулба-Малхбоален Азерча машара гӀулакха из чӀоагӀа кхерам болаши деррига дунен массе а меридианашка цо чӀоагӀа сахьувзадеш а хилар.

Ораторашa белгалдаьхар, вьетнамски халкъо лоаттабу нийсхон къовсам румынски халкъо бизза хьалоацаш а агресси социйтилга цо хьалда дӀадехаш а хилар.

МОНГОЛИ

МНР къахьегамхой эгӀазбаха ба американски агрессораша вьетнамски лаьттан тӀа леладеча зуламашта, цар дӀа дех кхы хье ца долийташ уж соцаделга, йоах МНР Сийлахь-йоккхача халкъа хурала Президиумо ДРВ Къаман собране массазарча комитетага яхьийтача телеграмма тӀа. Къулбехьен Вьтнамера ший бӀушаш арадаха, военни персонал дӀайига, герзи военни материалаши дӀаяха, Къулбехьен Вьетнама духьалара герзаца йолаяь интервенци а ДРВ территориальни бӀарчалаи суверенитетаи тӀаккхувлилга соцаде деза США-с йоах телеграмма тӀа.

ФРАНЦИ

Вьетнама халкъапарча барт-цхьоагӀон кӀира дӀадоладеннад Франце. Автомобилаш еча «Рено» яхача заводерча болхлой йоккха демонстраци хилар Булоньбийанкуре. Вьетнамера американски агресси соцаяра тӀахьехамаш деш дола плакаташ хьал а лаьца города улицашка гӀолла болхар демонстраце дакъа лоацараш.

Вьетнама халкъа хьаллоацаш демонстрацеши митингаши йир Сен-Дени яхача Парижа пригороде. Лион, Безон, Монфермей, Сартрувиль яхача городашка.

АНГЛИ

Цахаддаш ахча чуух Вьетнаме американски бомбаш чуеттарах човнаш хиннарашта медицински новкъостал деча англо-вьетнамски комитета фонде. Комитета цӀерах чекаши ахчеи ух политически организацешкара, профсоюзашкара, къаьст-къастача нахагара.

ИНДОНЕЗИ

«Президента Джонсона Вьетнаме лелаеча тӀом гаргабоалабара политико кхерам тӀатувс машараи халкъий кхерамзаленней», — йоах «Индонезиан геральд» яхача газета редакциони статья тӀа. Вьетнамски проблема 1954 шерарча Женевски соглашеней ларда тӀа машара наькъаца къоастаяра Индонезе правительство тӀехьа хилар белгал а даьккха, газето язду «ВӀашагӀкхийттача Штаташа къар ца луш Ӏовдалца лелаеча агрессивни политико-Вьетнама е Доминикански Республика хьакъехьа из яле а, — хӀалак хиларга кхоачавергва эггара хьалхарча аргӀанна Вашингтон ше а кхоачаеш».

(ТАСС).

ИШТТА БЕ БЕЗА БОЛХ

Дика къахьегаш ба Ачхой - Мартана юртарча сберегательни касса заведующи вола Автаев Ӏийсаи, кассир — Накаева ПаьтӀамати. Боккха кхетама болх бу цар «Лермонтовский», «Новосельский» совхозий къахьегамхошта юкъе ахча дӀадиларах паччахьалкхен а наха а боала пайда бувцаш.

Хьинаре къахьегарца дика толамаш а даьннад. Иштта, укх шера хьалхарча квартале сберегательни кассе ахча хьачутелача наха ткъо саг тӀаккхийттав. Бахача наха ахча дукхагӀа хьачутелара план даим тӀехкхоачашъю кассерча болхлоша. Масала, укх шера хьалхарча кхаь бетта бахача нахагара хьачуэца лаьрхӀа ахча 2300 сом дар, хӀаьта цар хьачуйийцар 8000 сом да.

Дуккха бераш долча ноаношта повӀаштӀехьдоахаш дукха новкъостал ду касса болхлоша. Коммунистически къахьегама коллектив аьнна сийлен соби дӀалуча хана цар документаш цӀи яьккхара къахьегаш ба уж хӀанз. ХӀаьта из цӀи царна лургхиларах теша безам ба.

А. ВОЛОВЩИКОВ.

МОЛЛАХ ДОЛА ДУВЦАРАШ

ХАЛКЪА БАГАХБУВЦАМ

Веннача маьра Ӏалаьмате чӀоагӀа гӀайгӀа еш хиннай цхьа жеро. Цкъа молла кхийттав цунах:

— Наси, хьай веннача мара тӀера сагӀа де лаьрхӀа йий хьо?

— Сенна ду из, ва молла? Нагахьа санна из ялсамала вахавале сагӀа мича эш цунна.

— Ялсамале... ялсамале... Мишта вода из ялсамала,—аьннад молла.

—ХӀаьта, ялсамала ваха веце, жожагӀата хила веза-кх из, — аьннад сесага — тӀаккха-м сагӀа деннадар аьнна паргӀата а варгмичав из.

* * *

Профессора къонача дорага хаьттад:

—Лом - Ӏаьла, эппаз къамарга дахача унахочоа дарба де аьнна хье тӀавийхача фу дергдар Ӏа?

— Молла воалавергвар аз.

Цецваьннав профессор.

— ХӀана?

О, хьона хьашт долччара ахча доаккхаргда молла.

ДӀаяздаьр С. ШАДИЕВ.

Редактор М. Н. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгӀа, хьажа

29 май 1965 шу

Радио: 6.30 — Юрта боахама болхлошта передача (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 7.10 — «Грозенский рабочийн» «Комсомольское племяи» газетий обзор. 8.15 — «Сердало» газета оагӀонаш тӀара. 16.05— Промышленноста болхлошта передача (гӀалгӀай меттала). 16.20 —Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала). 16.30—Керда хоамаш (эрсий меттала). 16.45 — «Къаьнара вальсаш» яха концерт. 17.00 — «Кавказа зӀанараш» яха радиожурнал (эрсий меттала). 17.45 — Кердача хоамаш (нохчий меттала). 19.15 — Концерт.

Укв: 9.00 — «Россена тӀа гӀолла дода Молдавски илли» яха передача. 19.00 — Эстрадный концерт. 20.14 — «УстагӀеи йоӀи» яха Чехова дувцар. 20.20 — НохчгӀалгӀай иллеши ашараши. 21.00 — «Берлине дӀайха ахка» яха радиопостановка.

Телевидени: 18.25 — ГӀулакхаш дераш вӀашагӀихетара клуб. 19.25 — Заявкех оттадаь концерт. 20.05 — Берашта дола фильм. 20.15 — Город-бӀухо. Киноочерк. 20.30 — «Теша сох нах» художественни фильм.

Город Грозне, Красни фронтовиккий улицагӀа, 10, кв. 11 вахача гр-нина **Арутюнов** Лев Христофоровича суде деннад цигга яха ший сесаг **Арутюнова** Тамара Дмитриевна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда г. Грозне, Ленински района халкъа суде.

Город Грозне, 2-ча Горски переулкагӀа, 19, вахача гр-нина **Григорьев** Иван Андреевича суде деннад город Грозне, Переписной улицагӀа, 201, яха ший сесаг **Григорьева** Галина Алексеевна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда, г. Грозне, Ленински района халкъа суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный ЦӀеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктоккхама секретара — 2-45-48; партийни вахареи, промышленнци, юртбоахамеи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект 7/84.
Типография из-ва «Грозненский рабочий» Проспект Революции, 7/84.

СФ02537. Заказ № 3206.